

MAGGI-LEVES-IZESÍTŐ ÉS ÉTEL-

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyenge levesek, mártások, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. Kis adag elég. Üvegekben 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegek legolcsóbban utántölthetnek. 11227a

Épp úgy ajánlhatók **MAGGI BOUILLON-TOKJAI**, melyekből csupán forró víz ráöntése által kitűnő erő- vagy húsvéles készíthető. Tokokban a 2 adag 20 és 15 fillért. — Kaphatók minden fűszer-csemegekereskedés és drogueriában. Maggi kitüntetései: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél, 7 tiszteletdíj. Hétszer versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világiállításokon. (Maggi Gyula jurytag.)

Olcsó cseh ágytoll!
5 kiló: új fosztott 9,60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K 36 K
Szállítás portmentes, utánvétel. A kicserélés és vissza-vétel portmentesítés ellenében megengedjük. 3325
Benedikt Sachsel, 1 obes 60. Post Pilsen, Böhmen.

SCHICHT-szappan

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan).

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan. Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen figyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „Szarvas” vagy a „Kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

11149

Sachsen-Altenburg. Technikum Altenburg. Gépipari és elektrotechnikai papírtud. Program ügy. Alami közl.

A BALASSA-fele világhírű valódi angol 10843

Ugorkatej

a legkiválóbb szűpítő-szer felülmúlja az összes létező szűpítőszereket. Azonnal elavított szepől, májfoltot és minden tisztatlanságot az arcról és annak friss üdőségét, fiatalosát kölcsönöz.

Ára 2 korona. Ugorka-szappan 1 korona. Poudre 2 korona és 1.20. Ugorka-Crème 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Főszétküldési hely: **BALASSA** gyógytára Budapest-Erzsébetfalva.

KIRNER JÓZSEF utóda **Pirk J.** puskműves. (Alapított 1808. évben.) BUDAPEST IV., Bécsi-u. 2., gyár Rózsá-u. 7.
Dúsan ellátott raktár legújabb szerkezetű Kettős vadász-fegyverekből, golyós fegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik. 10846

Világhírű „Omega“-óra!

Igen finom precízio szerkezettel, 15 köves horony-művel, melynek tokja szerkezete és számlapja a legmondosabban kidolgozva és szabályozva van 26 K Duplafedeles 3 nehéz ezüstdíszlél 32 K Rajz szerinti lapos kivitelben, gyönyörű számlappal 34 K Hasonló duplafedéllel 40 K Ugyanezek tiszta finom aranyból 140-200 K Dupla azéltokban 30 K

SCHÖNWALD IMRE

magyar óras- és ékszergyárosnál, Pécsen 122. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 21103

Az asztalosok szövetségi Butorcsarnoka.

A budapesti asztalos-ipartestület védnöksége alatt álló

Butorcsarnok

és hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, felhívja a nagyérdemű butorvásárló közönség figyelmét a

VIII., József-körút 28. szám,

Bérekocsis-utca sarok, valamint

IV., Belváros, Ferencziek-tere 1. sz. a.

királyi bércpalotában dúsan felszerelt mo lern és stilszerű lakberendezéseinek megtekintésére, a melyek jutányos áron jótállás mellett adtnak el

A Butorcsarnok szövetsége

kisárolag csak budapesti képzett asztalos- és karpitos mesterek dolgoznak, ugy Budapest környékén készített vagy bícsi silyak áruk eladásával nem foglalkozik.

Megrendeléshez tervezetet és költségvetést kívánatra készítünk. 11308 Minden egyes butorcsarnok bizottság által felülbizálva.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, (IV., Egyetem-utca 4.)

ÚJDONSÁG!
Óriási megtakarítás.
Minden háziasszony egy kísérlet után állandóan használja a „PACIFIC” száraz tojásliszt-készítmény. Tyuktojás felhasználásával gyártja: **Strobentz Testvérek** gyár részvény-társaság, Budapest, Üllői-ut 89.

A Pacific tojásliszt teljesen tiszta; sült és főtt tojást, ugyancsak cukrászsütemények és gyúdlatok készítésénél kitűnően használható és teljesen pótolja a süítésnél és főzésnél a friss tojás sárgáját. Nem romlik és önműlve állandóan készletben tartható minden háztartásban.

Következő csomagolásokban van forgalomban.

100 gramm	Ára 2 kor. 40 fill. (100 tojás sárgáját helyettesíti)
50 gramm	Ára 1 kor. 20 fill. (80 tojás sárgáját helyettesíti)
25 gramm	Ára 60 fill. (40 tojás sárgáját helyettesíti)
4 gramm, levélben	Ára 10 fill. (6 tojás sárgáját helyettesíti)

Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegeküzletben és drogueriában.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv. társ.
Irodái: VI., ker., Andrássy-út 5 (szaját házában).
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Előford. betéteket 4%-os kamatozással, a 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. Legszámitól való órákat, előlegeket nyugt értékpapírokkal. **Magyar Kir. önkormányzatok közléstető-helye IV., Ferencziek-tere 2. Kézi zalog-üzletei: IV., Károlyi-körút 18., IV., Ferencziek-tere és Irány-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., Üllői-út 6. sz. 10851**

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA
GÖRÖG ISTVÁN
BUDAPEST
M. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz.
Nagy választék mindenféle üvegekben. Azzali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

INDRA TEA
A világ legjobb teája. — Mindenütt kapható
Indra Tea Import Company, Triest.

5 frtért szétküld utánvét mellett az Orsz. Postóárház Budapest, Rottenbiller-u. 4B. I. emelet. egy férfiföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna angol gyapjuszövetet. 10944 Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

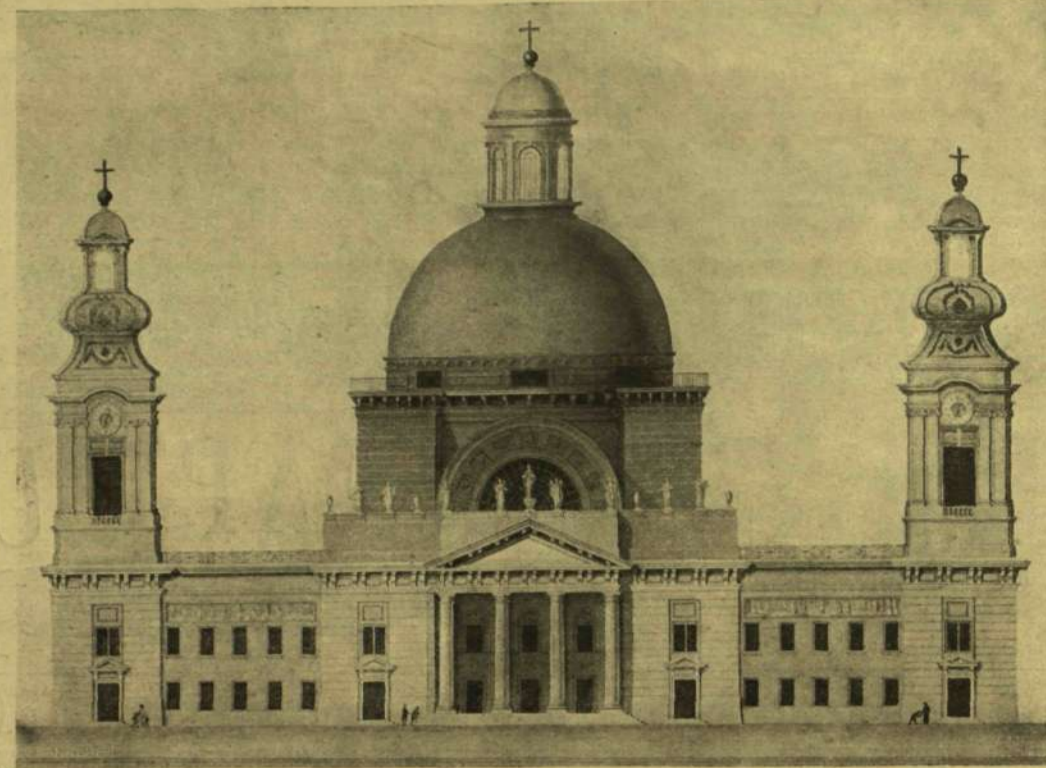

47. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, NOVEMBER 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A „Világhírű”-vel negyedévenként 80 fillérral több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-határozott viteldíj is esatolandó.

A BUDAPEST-LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEMPLOM A VÁCOI KÖRÚT FELŐL NÉZVE. Surger fényképe.

A székesfővárosi múzeumban levő eredetiek után.

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEPLOM 1822-BEN KÉSZÜLT ELSŐ TERVEI SCHWARZ JÓZSEFTŐL.

A SZENT ISTVÁN-BAZILIKA.

HA A BUDAI hegyekről madártávlatból nézzük Pest képét, a háztetők sivar egyformaságát nem szakítja meg más, csak két hatalmas kupola: az új országházé s a Szent-István bazilikáé. Ugyanazt a szerepet játszzák nálunk ezek a kupolák, mint más városokban az égbe nyúló magas tornyok: pihenőt nyújtanak a házrengeteg egyhangúságában elfáradt szemnek s változatosságot visznek be a síkságra messze benyúló város képébe. Már ebből a szempontból is örülnünk kell, hogy a Szent-István bazilika végre teljesen elkészült, de örülnünk kell azért is, mert végre van a főváros pesti oldalának is egy hozzá illő művészi temploma, a hol az áhitat érzését növeli a művészet s a mely egyuttal tanúságot tesz mindenki előtt kulturális törekvéseinkről. S hogy most kapui megnyilnak a vallásos érzésük kielégítését keresők előtt, ünnepe ez a fővárosnak s a magyar művészetnek. Az ünnepezték szerényen ülnek meg a kedvezőtlen körülmények folytán, de bensőségekben nem esett hiány a fényes külsőségek elmaradása miatt.

Épen száz évi fáradozás eredménye a nagy mű. Száz évvel ezelőtt a Lipótváros még rendezetlen, gyéren lakott külváros volt Pestnek; s a hol ma a nagy bankok, iparvállalatok palotái s az új országház állanak, beépítetlen telkek, ütött-kopott házikók, mocsaras, vizenyős területek közt tanyázott a világtól elmaradt, nyárs-polgáris élet. Annyian mégis laktak itt, hogy élénken érezték egy templom hiányát. A hatóság is belátta ennek a kívánságnak a jogos voltát s már ekkor foglalkoztak azzal a tervvel, hogy nagyobb szabású, díszes templomot építenek. Csak az volt a baj, hogy nem volt rá pénz s azok a kísérletek, melyeket megfelelő alap szerzésére tettek, nem sok eredményre vezettek. Csak az volt a baj, hogy nem volt rá pénz s azok a kísérletek, melyeket megfelelő alap szerzésére tettek, nem sok eredményre vezettek. Csak az volt a baj, hogy nem volt rá pénz s azok a kísérletek, melyeket megfelelő alap szerzésére tettek, nem sok eredményre vezettek.

A székesfővárosi múzeumban levő 1845-iki metszet után.

A LIPÓTVÁROSI RÉGI R. KATH. TEPLOM.

vel örökös figyelmeztetés arra, hogy mielőbb el kell távolítani s helyébe a fejlődő városhoz méltó templomot emelni. Ezt a tervet nem is hagyták abba, a nehéz viszonyok közt is folyton gyűjtöttek az új templomra. 1821-ben a városi tanács gyűjtő-íveket bocsátott ki, a melyeknek eredményeképp összegyűlt körülbelül negyedszáz ezer forint. Ekkor a tanács megbízott a tervek elkészítésével egy Schwarz József nevű rajztanárt, a ki 1822-ben be is nyújtott két tervet. Ezek, melyeket lapunk mai számában talál az olvasó, a lipótvárosi templom legelső tervei s érdekes, bár nem épen művészi emlékei az akkori pesti építésznek. Megvalósulásra sohasem jutottak.

A mozgalom hol szünetet tartva, hol meg újra föllendülve tartott 1845-ig, a mikor végre megbízták az akkor legtekintélyesebb pesti építész, Hild Józsefet, a tervek elkészítésével. A míg a tervek elkészültek s végigjárták az akkori hatósági eljárás lassú s hosszadalmas útját, a szabadságharc kitörése újra elhalasztotta az építés megkezdését.

1851-ben aztán elkezdték Hild vezetésével a munkát. Pestnek akkor mindössze hatvanezer lakosa volt s a következő évtizedekben beállandó óriási fejlődést senki sem sejtette előre. Mégis nagy arányokban tervezték a templomot s a tervek a várossal együtt nőttek, a mi azt hozta magával, hogy az építés vezetőinek foly-

ton küzdeniök kellett a pénzhányingyal és a hatóság sokszor teljesen okatlan takarékoskodásával. Többször abban is kellett hagyni egy időre a munkát, mert nem volt költség. Az uralkodó a vallásalapból évi 40,000 forintot juttatott e célra, a polgárság adakozását is ismételtlen igénybe vették s így nagynehezen mégis eljutottak annyira, hogy 1867-re föl lehetett építeni a kupolát. Hild ezt még megérte, de még ez évben meghalt s utódja, Ybl Miklós, a kire az építés további vezetését bízták, hamar meggyőződött arról, hogy azok a pillérek, melyeken a kupola nyugszik, nem elég erősek a ropant teher elviselésére. Fel is szólalt e miatt a tanácsnál, hogy javítással, toldozással ezen nem lehet segíteni, le kell bontani az egész építményt, de nem hittek neki. Kiküldték egy bizottságot a dolog tanulmányozására; mielőtt az azonban csak el is kezdte volna munkáját, a szerencsétlenség bekövetkezett. 1868 január 21-ikének éjjelén erős vihar volt, a mely az épületet annyira megviselte, hogy Ybl kénytelen volt jelentést tenni a polgármesternek, hogy a falak rövid idő alatt be fognak dőlni. Január 22-ikén délután ez meg is történt, a hatalmas építmény, mely addigra már 600,000 forintot emésztett fel, romhalmazzá vált. Régibb pesti emberek még ma is beszélnek erről az óriási szerencsétlenségről, a mely akkor hetekig izgalomban tartotta a lakosságot.

Volt azonban a bajnak jó oldala is: Ybl tekintélye, a miért előre megjósolta a bajt, nagyot nőtt s most már szabadon, művészi képzeletét nyög nélkül követve dolgozhatta át Hild terveit. S ebben az átdolgozásban nyerte a bazilika mai formáját. Hild a mult század első felének divata szerinti merev, élettelen bécsi empire-stílusban készítette terveit, Ybl ezeket olasz renaissance-stílusba alakította át, főleg a félkörű, hatalmas oszlopokkal övezett apsis s a hátsó kisebb tornyok alkalmazásával, valamint a kapubejárat szélesen átívelt előcsarnokával. Ybl tervezte s építette a két harangtoronyt, az ő műve a kupola ismeretes szép vonalrajza is. Csakhogy ismét elfogyott a pénz s az építésnek évekig szünetelni kellett. 1873-ban kezdhették csak újra s a költségeket az épület körül fölállított bazár-épületek jövedelméből fedezték. Az állam is hozzájárult a már emli-

tett évi 40,000 forinttal, a műemlékek fentartására szolgáló alaptól adott fél millió forinttal s a Bazilika-sorsjáték engedélyezésével. A polgárság adakozása is hozzájárult, úgy hogy 1889-ben már készen volt az épület külseje.

Ybl, kinek építési hírnevét Budapesten a várbazárs a ferenczvárosi templom is őrzi a bazilikán kívül, 1891-ben meghalt s ekkor a főváros az építkezés folytatását Kauser József építésre bízta. Kausernek a belső kiképzés nagy és szép feladata jutott, de kijutott mindazokból a nehézségekből is, a melyek elődeinek munkáját annyira akadályozták. Ybl nem hagyott maga után a belső kiképzésre való részletes terveket, — ezeket Kausernek egész önállóan kellett elkészítenie. A fővárosnak az építkezésre felügyelő bizottsága folyton sürgette a takarékoságot s mikor Kauser megcsinálta a templom belső kiképzésének színvázlatát s bejelentette, hogy ez egy millió és háromszázezer forintba fog kerülni, nagy volt a megdöbbenés. Lefaragták az összeget egy millióra, keresztül-kasul, az összhangra való tekintet nélkül töröltek belőle egyes tételeket. Hogy meggyőzze őket, egy nagy festett gipszintát készítettett, a melyet látva, végre belátták, hogy mire kell a rengeteg pénz. De ezután is folyton küzdeni kellett a takarékoskodással, az olcsóságra czélzó módosításokkal, melyek lépten-nyomon akadályozták a feladat művészi megoldását. Lépésről-lépésre kellett a szükséges pénzt kicsikarni, előteremtéséről gondoskodni, a hatóságokkal tárgyalni, a kívánalmak elintézését sürgetni és megvárni. Ezek az okai annak a sokat emlegetett, sokat gúnyolt, de ép a nehéz viszonyokból folyó lassúságnak, melylyel a bazilika építése haladt. Most végre elkészült és büszkesége lehet szépségével,

A székesfővárosi múzeumban levő eredeti után.

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEPLOM TERVE YBL MIKLÓSTÓL.

művészi pompájával a magyar fővárosnak; minden szakértő elismeri róla, hogy különb a a nemrég felavatott berlini új dómnál, pedig erre a német császár ugyancsak nem sajnálta a pénzt.

Valódi és műmárvány, mozaikba rakott nagyszabású festmények, a festő- és a szobrászművészet egyéb kiváló alkotásai adják meg művészi összhangját. A mellékoltárok képeit *Benczúr Gyula*, *Roskovics Ignác*, *Stelka Gyula*, *Vas-*

tagh György, *Feszty Árpád*, *Nádler Róbert* festették, a kupola mozaik-képei, az Atya-Isten, nyolcz ó-testamentomi próféta s a négy evangélista mozaik-képei *Lotz Károly*, az apsisban az oltári szentség öt mozaik-alakja *Benczúr Gyula* tervei szerint készült. A fölöttart nem kép ékesíti, hanem Szent István királynak szobra *Strobl Alajostól*. Ezenkívül *Fadrusz János*, *Senyei Károly*, ifjabb *Vastagh György* és *Mayer Endre* készítették a templom belsejének szobrászi díszét. A belső berendezés terveiben Kauser József mellett főrésze volt *Sturm Ferencz* építésnek.

A bazilika görög kereszt formájában van építve, melynek közepé fölött emelkedik a 96 méter magas kupola. A terület, melyet az egész épület befoglal, 4147 négyszögméter. Főbejárata előtt, melyhez szabadon álló lépcső visz, pompás csarnok emelkedik, fölötte pedig a három királyokat ábrázoló szoborcsoport áll. A főhomlokzat így is erős hatást tesz, a mely még erősebb volna, ha nem az előtte levő keskeny utcára, hanem tágas térre nyilna, a honnan egyaránt lehetne élvezni összhatását és részleteinek szépségét. Teljes hatást tesz a Váci-körútra néző hátsó homlokzat, a mely a kupolával együtt leginkább ad az épületnek monumentális színezetet. Az összes költségek, melyeket a félszázadnál hosszabb időre nyúló építkezés fölemésztett: tíz millió koronára rúgnak. S. A.

KITELIK TŐLE.

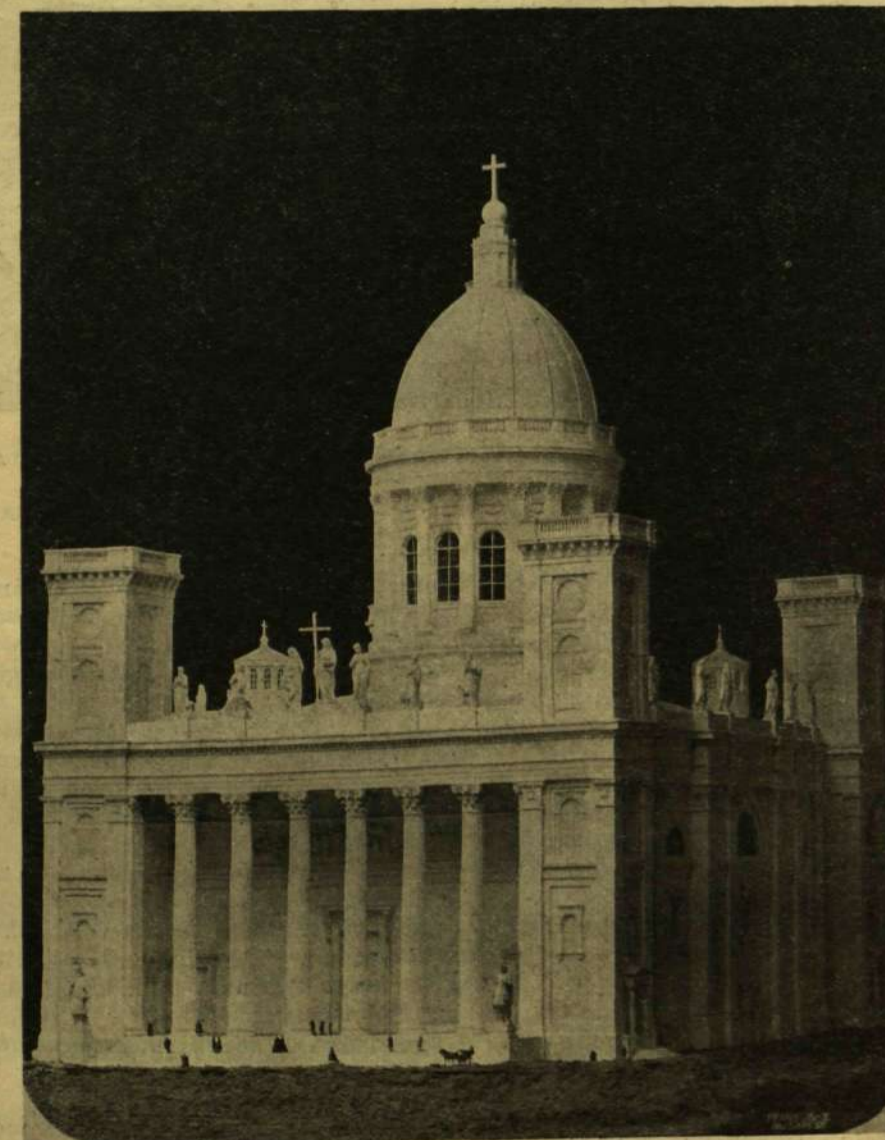
Irta P. Ábrahám Ernő.

Vasárnap délután volt. A tanya népsége az istállóban mulatott pipaszó mellett. Vigan idözték, hogy vendéglégény is került a kukoricahátról. Úgyes legény volt. Az öreg Ványa ugyan jobban eligazodott a világban, mert többet halott. Hanem ha észszel nem is, furfanggal kifogott rajta a legény. Találós mesékkel mulattak.

— Hát eszt ecsém, medtudnád i mondani, micsoda? — adta fel az öreg.

«Amoda mén tipetopa,
Hátán viszi genyegunya.
Szemi ngy, fülü ngy,
Körmi pedig huszonnygy.»

— Hallottam másszor is. A juhász, meg a szamara. Hanem én mondok egyet, ha megtud rá felelni. Mir bolond a halász?

Dr. Weiszberger Miklós tulajdonában levő eredeti után.

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEPLOM TERVE HILD JÓZSEFTŐL.

Törte a fejét Ványa, de sehogyse okosodott ki. Nem okosodott ki a többi se.

— Még eszt se tudják kentek? Hát azir, mer a Tisza közepin is a markába kőp. Most meg mán aszt talájják ki, micsoda mesterember butább a halásznál?

— Erre se jöttek rá.
— Nohát megmondom én, ha nem tudják. A kiminyesprő, mer ott is vakarózik, a hun nem viszket.

— Fene egy leginy vagy te, hé? Hun tanú-tad ezeket? — kérdezte az öreg Ványa.

— Hát a nipektől. Haja az ember, oszt megmarad. Na de ideje is lesz mán kászálódni.

— Ráírsz. Hova igyekeznél még? Kisőn esteledik most.

— Hamarabb akarok otthon lenni. Bál lesz a Kukoriczaháton.

— Mingyán két igát! Oszt csak tegnap is ti-

— Elbánok én nygy ökörrel is!

— Leginy kell oda!

— Nem bizza rám ides apám az egyik igát?

— Egy felet se!

— Jól van. Találok én olyan helyet, a hol két igát is adnak a kezem alá.

— Az öreg nem vette komolyan.

— Ha találsz, keress!

— Hát keresek!

— Azzal ment a vaczkába a lóistállóba. Hanem még nem tetszett fel a hajnal, mikor már talpon volt. Még a pitvarajtótól se búcsúzott el, hogy szélül kötötte a derest, s nyakába vette a világot.

— Csak ment, mendegélt. Negyedik napra Debreczenbe vetődött. Épen lóvásár idejére. Ott

— Hát havi vak biz a.

— A kupeczen maradt a ló, s pár percz mulva már másik emberrel alkudott a gróf.

— Jártassa meg csak egy kicsit! — mondta neki.

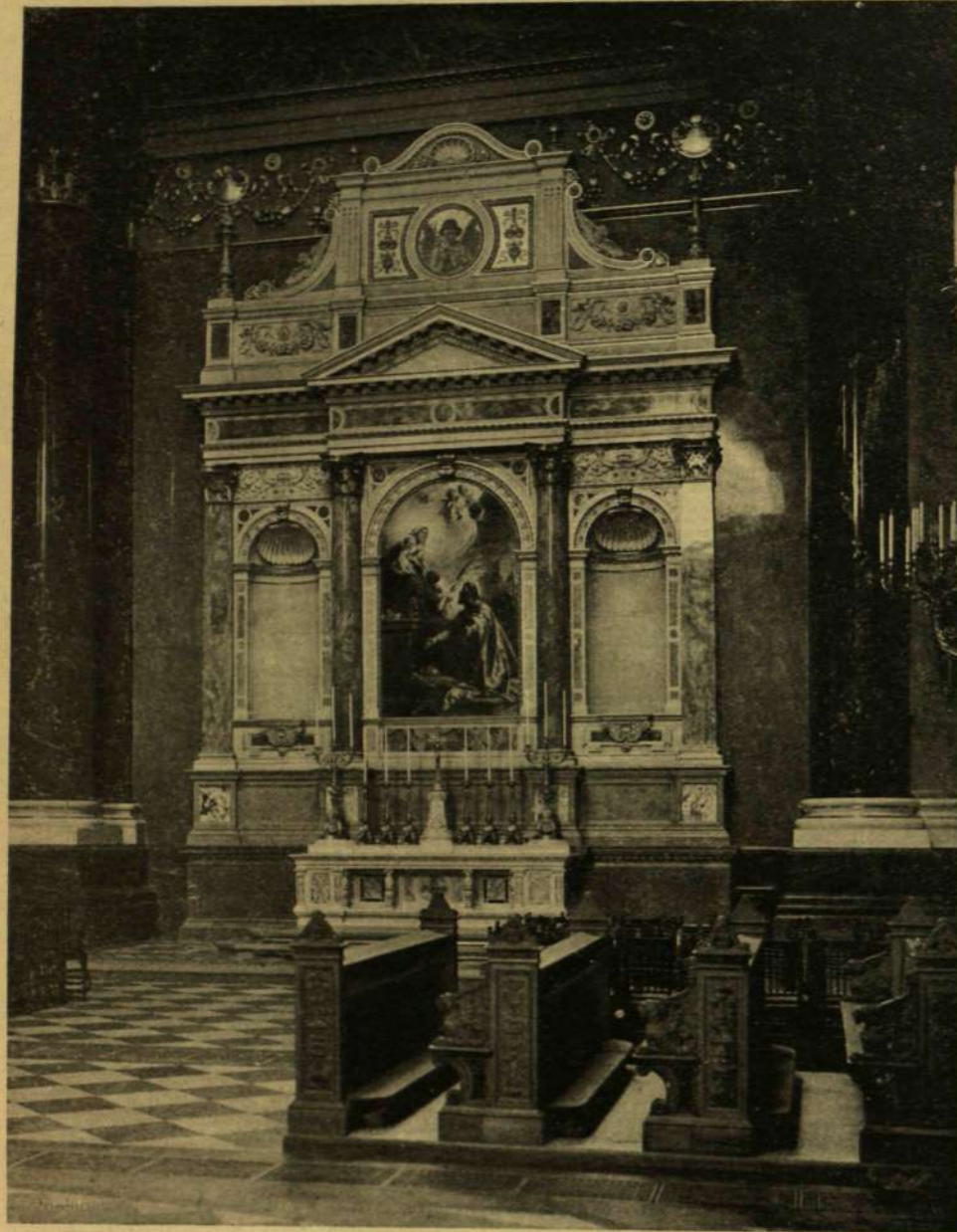
— A kupecz elébb lépést vezetete a portékáját, azután trapba, de csak csinyján. Mutatósj pej volt.

— Ez se jó, kaptás, — vetette Pista. A gróf csak most látta, hogy a gyerek megint a sarkába sündörög.

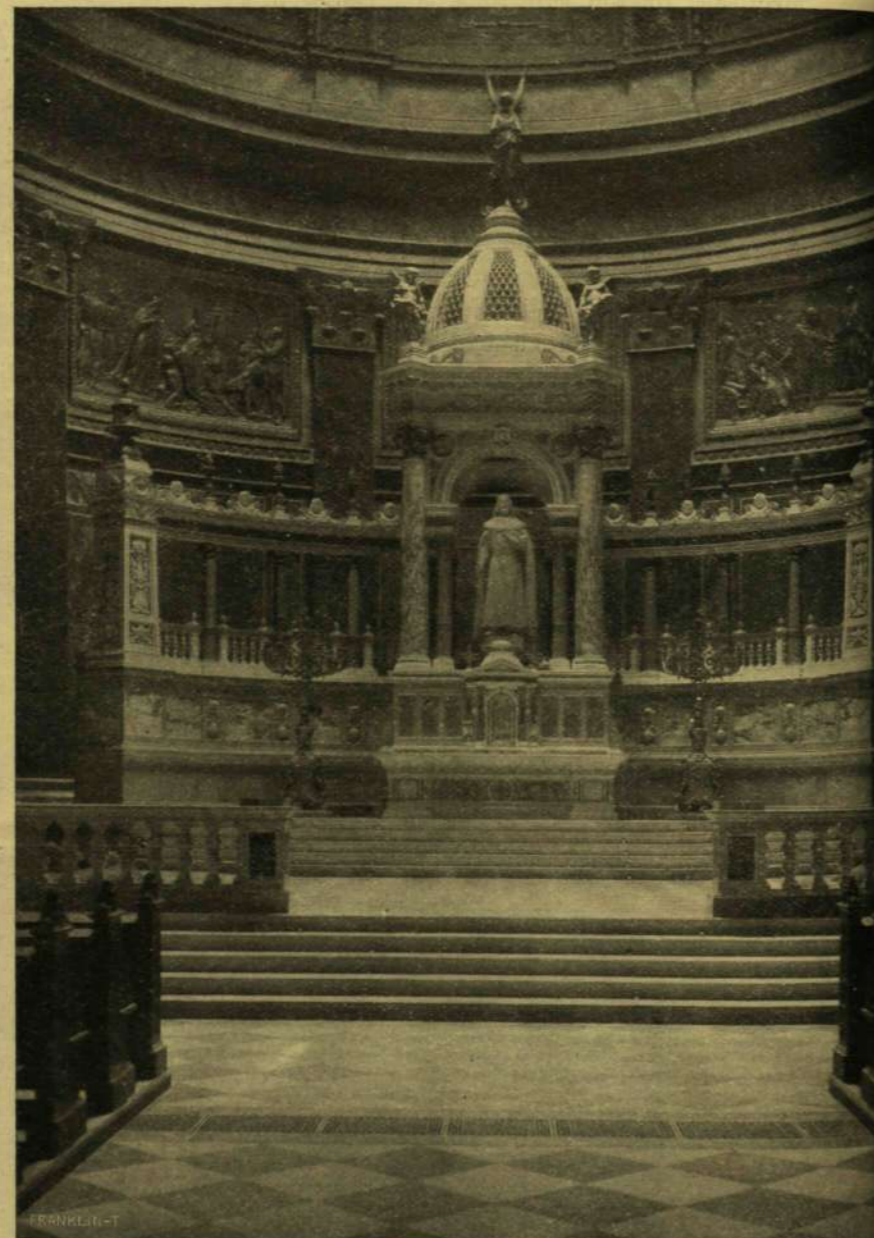
— Nem vettem észre.

— Mert csinyján jártatták.

— Kivette a kötőféket a kupecz kezéből, s sebesben szalasztotta a lovat. Hát csak hallja ám a gróf, hogy veri össze az első lábát a kesely hátulsóval. A kupeczen hagyta, s ment másikat nézni.

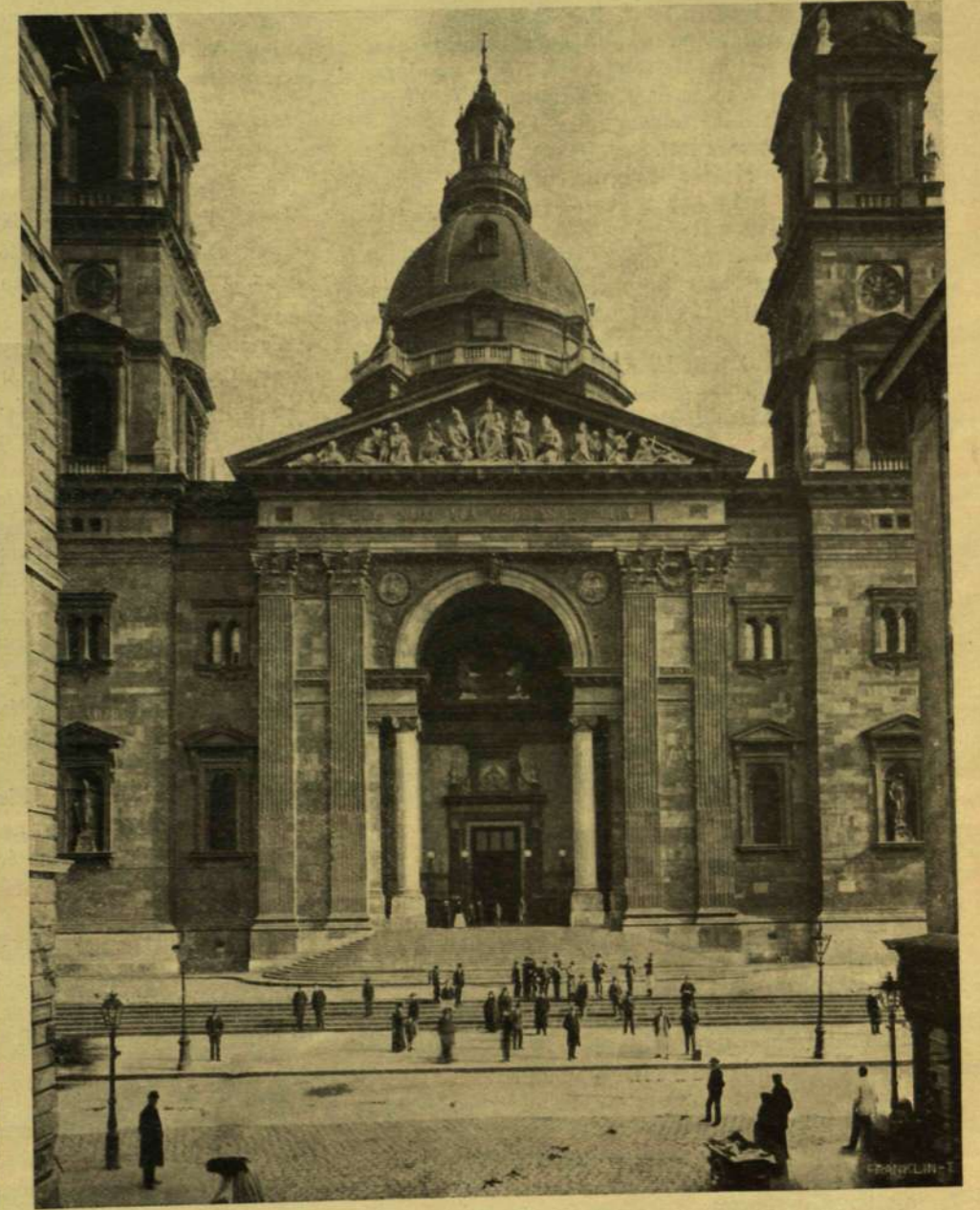
A MÁRIA-OLTÁR, BENCZÜR GYULA OLTÁRKÉPÉVEL.

A FŐOLTÁR SZENT ISTVÁN SZOBRÁVAL STROBL ALAJOSTÓL.

A SZÓSZÉK.

A FŐBEJÁRAT A NAGYKORONA-UTCA FELŐL.

— Az ám, hallottam. — Egy tizenötésztendős forma suhanczhoz fordult az öreg. — Hát te, Pista, nem mics? Hisz kiszültél!

— Nem énged az anyám.

— Mir? Hisz olyan leginynek vóna keletje a jányok körül!

— Aszondja, ráirek még.

— Hájszen az is igaz!

— Most az idegen legény fordult a gyerekekhez.

— Még mindig bornyut őrizel?

— Aszt.

— Hányat?

— Most csak egyet, az ides apámét. A másikat eladta Andris bátyám.

— Nem szigyled magad leginy litedre, he?

— A mi Jósánk esztendőre lesz annyi ődös, mint te, oszt mán kisbíres. Fél iga ökör van a kezim.

— Te meg egy bornyú után jársz egész nap.

— Béres volt a Pista apja. Este elébb állt a gyerek.

— Bizza ides apám másra a bornyút, mer én mán nem őrizem tovább! Nékem pedig iga ökört adjik a kezem alá!

sündörgőzött egy darabig a kupeczek közt. Az egyikkel épen valami nagy úr alkudott egy zabos pejherélre. Nagy úrnak sejtette Pista, hogy két ispán is állt a háta megett.

— Hogy adja?

— Nigyszáz pengő.

— Háromszáz adok irté.

— Tessik elvinni háromszázötven!

— A gróf — mert mondanise kell, hogy gróf volt — csak vette elő az öreg bugyellárisát, hogy kifizeti. De ott volt ám Pista is. Megbiczcentette egy kicsit a kalapját, úgy mondta:

— Ne vegye meg az úr, ha nem akar rosztat venni.

— Mért?

— Havi vak.

— Mirül látod?

— A feje hordozásárul.

— Mit értesz te hozzá, csesém? — tuszkolta odébb a kupecz.

— Én ne értek? Az öregapja se jobban!

— Egy öreg paraszt is ott pipázott. Hát csak beleszólt ő is pipavégről.

Egy paraszt gazdának olyan sovány volt a lova, hogy nem állhatta szó nélkül.

— Mivel tartja ezt a tálost, földi?

— Hej, jó egy lú ez! — vetette megint Pista.

— Jó?

— De jó ám! Felaggatózott egy kicsit, mer hogy foghegyről tarthatták, azir ilyen madárusú, hanem úgy nízem, jó menő, jó lipő. Meg merném venni, ha vóna pizem. Csak egy kis zabra kéne fogni, hogy erőre kapjjik.

— Jártassa csak körül kend! — mondta a gazdának.

— Könnyű, ruganyos járása. Alku nélkül vette meg a gróf. Még három lovat vett, mind a Pista kedve szerint. Meg is kinálta a gyereket egy zöld hasu bankóval.

— Tegye vissza az úr, nem szógáltam én aszt meg!

— Sehogyse lehetett ráeröltetni.

— Másnap baromvásár volt. Pista megint ott ténfergett.

— A gróf négy ökörre alkudott, s már-már állott a vásár, mikor odakerült a gyerek.

— A két hóka megjárja, hanem a másik párból balog a csálé. Ott a rúd nyoma az oldalán, hogy nekifekszik.

— Még értesz te a jószághoz, csesém!

— Hát értek annyit, a mennyit!

— Elálnál é hozzám cselédnek!

— Abba járnék, ha megfizet.

— Így került Pista cselédsorba. Nagy becsülete lett a többi cseléd közt, hogy a gróf mindjárt egész igát adott a kezére, pedig még legény-számba se igen ment.

— Emberül megállta a gyerek a helyét. Nem is volt semmi baja. Hanem egyszer történt valami.

— Már másfél esztendeje szolgált, akkor történt.

— Az aratók nagyobb része sehogyse akart munkába állani. Hallották, hogy másutt is sztrájkolnak, hát sztrájkoltak ők is.

— Hiába magyarázta nekik az ispán:

— Na gyűjjenek kentek, igazítsuk el az aratók sorját. Kaszát is hozzanak!

— Nem bízták aszt rád, csesém!

— Ippeg hogy rám bízták! Itt az espány úr is, megmondhatja.

— Egy kétszáz holdas búzatáblához vezette őket.

— Aratják kentek?

— Ha megegyezünk.

— Mán van egyessig.

— Az nem irvinyes.

— Csak lelocsolt Pista egy darab vetést a bádogból.

— Aratják kentek a rigi kötis szerint?

— Nem.

— Régimódi kovás tűzszerszámja volt a gyerekeknek. Nem kérdezte többet az aratókat. Csak szikrát csiholt a vetésre. Hogy petróleumos

tenger csillag. Pista is csak felnézett a gönczöl-szekérre.

— Mire földnek fordul a rúdja, a tanyába írek — gondolta. — Hanem elébb betérek ide egy-két pohár borocszkára.

— Az «ide» egy kis csárda volt a falu alatt «a Hódvilághó». A falára iczczével a kezében nevető pófájú teleholdat pingált falusi fantáziával valami negyedrangú csepürágó.

— Érzékeny vers magyarázta a képet.

— «Hó meg ájj it Igyáll it iszik a Hódvilág.»

— Négy paraszt ivott a söntés mellett. Hogy belépett Pista «aggyon Isten jó estéttel», nézik ám erősen. Darab idő mulva megszólal az egyik öreg paraszt.

— Az e komám, Korom Pista. Te vagy a, Pista? — fordult a gyerekekhez.

— Az ám, hallottam. — Egy tizenötésztendős forma suhanczhoz fordult az öreg. — Hát te, Pista, nem mics? Hisz kiszültél!

— Nem énged az anyám.

— Mir? Hisz olyan leginynek vóna keletje a jányok körül!

— Aszondja, ráirek még.

— Hájszen az is igaz!

— Most az idegen legény fordult a gyerekekhez.

— Még mindig bornyut őrizel?

— Aszt.

— Hányat?

— Most csak egyet, az ides apámét. A másikat eladta Andris bátyám.

— Nem szigyled magad leginy litedre, he?

— A mi Jósánk esztendőre lesz annyi ődös, mint te, oszt mán kisbíres. Fél iga ökör van a kezim.

— Te meg egy bornyú után jársz egész nap.

— Béres volt a Pista apja. Este elébb állt a gyerek.

— Bizza ides apám másra a bornyút, mer én mán nem őrizem tovább! Nékem pedig iga ökört adjik a kezem alá!

sündörgőzött egy darabig a kupeczek közt. Az egyikkel épen valami nagy úr alkudott egy zabos pejherélre. Nagy úrnak sejtette Pista, hogy két ispán is állt a háta megett.

— Hogy adja?

— Nigyszáz pengő.

— Háromszáz adok irté.

— Tessik elvinni háromszázötven!

— A gróf — mert mondanise kell, hogy gróf volt — csak vette elő az öreg bugyellárisát, hogy kifizeti. De ott volt ám Pista is. Megbiczcentette egy kicsit a kalapját, úgy mondta:

— Ne vegye meg az úr, ha nem akar rosztat venni.

— Mért?

— Havi vak.

— Mirül látod?

— A feje hordozásárul.

— Mit értesz te hozzá, csesém? — tuszkolta odébb a kupecz.

— Én ne értek? Az öregapja se jobban!

— Egy öreg paraszt is ott pipázott. Hát csak beleszólt ő is pipavégről.

Egy paraszt gazdának olyan sovány volt a lova, hogy nem állhatta szó nélkül.

— Mivel tartja ezt a tálost, földi?

— Hej, jó egy lú ez! — vetette megint Pista.

— Jó?

— De jó ám! Felaggatózott egy kicsit, mer hogy foghegyről tarthatták, azir ilyen madárusú, hanem úgy nízem, jó menő, jó lipő. Meg merném venni, ha vóna pizem. Csak egy kis zabra kéne fogni, hogy erőre kapjjik.

— Jártassa csak körül kend! — mondta a gazdának.

— Könnyű, ruganyos járása. Alku nélkül vette meg a gróf. Még három lovat vett, mind a Pista kedve szerint. Meg is kinálta a gyereket egy zöld hasu bankóval.

— Tegye vissza az úr, nem szógáltam én aszt meg!

— Sehogyse lehetett ráeröltetni.

— Másnap baromvásár volt. Pista megint ott ténfergett.

— A gróf négy ökörre alkudott, s már-már állott a vásár, mikor odakerült a gyerek.

— Bolondok kentek, mer az egész megyében a mi urunk ad legtöbb részt. Sehunse keres cseléd, napszámos annyit, mint itt. Ha többet kirték kentek, mindig megkapták. Most meg mán a többnél is több kék? A Buglyason más. Ott a szél úgy összegabalygatta az illetet, hogy csak az Úr-Isten tudná rendre vágni. Két vágást tesz az ember a kaszával, már a harmadiknak megint más ódalról kell nekiállni, mer kit előre dűtött a szél, kit hátra. A kit másszor learat nygy pár ember, aszt most nyócz pár is sokábbra vágja le. De itt sehol se fekszik a vetis, meg a kalász is kövérebb, kiadósabb.

— Beszélhetett azoknak. Akadt ugyan köztük olyan is, a ki munkába állt volna, de félt a többitől.

— Egyszer csak beállott a grófhöz Pista.

— Azir jöttem, hogy szabad kezet kirték a a méltóságos gróf úrtól. Majd eligazítom én az aratást.

— Rábízták. Ő pedig csak fogott egy petróleumos bádogot, s oda szólt az aratóknak:

volt, pillantás alatt lángra lobolt a búzatenger széle.

— Most ijedtek csak meg a parasztok, hogy kereset nélkül maradnak. Egy-kettőre élébe kaszáltak a tűznek, hogy le ne arassa előlük az egész szép nagy táblát.

— Pista meg csak újfent meglocsolta a vetést.

— Aratják kentek?

— Nem kellett most másodsor kérdeznie. Ott rögtön munkába álltak az aratók. Pistának meg még nagyobb becsülete nőtt az uraság előtt.

— Utította is a markát bő jutalom.

— Mikor a negyedik esztendejét is kitöltötte, eszt gondolta:

— Szógájjik most mán más! Van igaz úton megtakarított nigyszáz öreg forintom, majd csak eliek valahogy otthon is. Veszek egy kis földet, oszt meg bíró is lehetek.

— Hiába marasztották mézes madzaggal, felmondott.

— Harmadnap öreg alkonyatra a falujába ért. Mikor az alvégen járt, mán mind kigyuladt a

— Én vónék, Andris bátyám.

— Mingyán gondótam. Gyere mán közelébb, hé? Hát mikor kerütl haza?

— Most gyüttem.

— Gyalog utaztál?

— Csak idáig.

— Hunnan?

— A szederesi goróftul.

— Annál szógátál?

— Annál.

— Hm! Idesapád aszt hitte, sese lát többet.

— Tán beteg?

— Nem a, hanem aszt gondótok, elpusztultal valahun.

— Még mindítig a Szilháton szógál az ides apám bíressorba?

— Ippeg ott. Te is bíres vótál?

— A lettem vóna. Meg is takarítottam egy kis pizt, hallottak Andris bátyámék errefelé valami kis földet.

— Csak tán nincs annyi pized?

— Van egy kevés.

— Közbe előkerült a csárdás gazda is.

— Hat liter uras bort parancsolok! Ehun e az ára! — rendelkezett Pista.
— Még sok pized lehet, hé! — vetette az egyik paraszt.
— Ennyi e! — az asztalra oldotta a zseb-kendőjéből.
Alig győzte nézni a négy paraszt.
— Tyű az ádját! Oszd mind a tiéd e?
— Mind a mit itt látnak.
— Ugyan jól jártál akkor, hogy világgá mentél.
Éttek, ittak. Mert papos estét csinált a gyerekek. Már harmadszor rendelt bort, hát kis híján öreg ittas volt. Csak félig formán értette meg az öreg Paraj Andrást, a ki, mikor még ő a bornyút őrizte, második béres volt az apja után a Szilháton.
— Tavaly hagyta ott Andris bátyám a Szilháton?
— Harmadive.
— Oszd most meg tehene döglött meg?
— Most lesz nyíri vasárnap. Herébe szabadult valahogy, oszt olyanra fúta, mint a dob. Sose lett belőle többet fló. Aszt se tudom, hogy lesznek a télen öt gyerekkel tej nélkül?
— Azelőtt csak három vót.
— Kettő azóta lett.
— Oszd a Maris is megvan még?
— Meg. Szíp egy tenyeres-talpas jány lett belőle. Ű fejte a Riskát.
— Most is Ű feji?
— Hájszen megdöglött, montam. Alig is győzzük siratni. Legkivált meg a Maris.
Homályos gondolatjai támadtak Pistának. Borközi fától alatta látta a régi időköt.
— A Maris — gondolkodott. — Szíp egy fehér eseléd is vót. De sokat is megnyakaltam! Meg a Jóska... Hát a Kati...
Négy esztendő alatt nem gondolt a tanyaiakra, apját, anyját, testvérít kivéve annyit, mint most. Hogy több-több részlet jutott eszébe, elérzékenyedett. Ódafordult a kárvalott gazdához:
— Mennyit irhetett az a tehén, Andris bátyám?
— Hát nem igen adtam vóna kilenczven forintir.
Pista csak számolni kezdett.
— Ehun e, ez íppeg anyni.
— Csak nem akarod nekem adni?
— Íppeg Andris bátyámnak én.
— Kilenczven forintot?
— Annyit. Vegyik rajta tehenet!
— Hm! A többiek előtt adod nekem?
— Mindőnk előtt.
— Na nem hittem vóna! Megáld írte a jó Isten!
Agaskodott is a komájában az irigység.
— Csak még a bajjal is jól járt komám! Pedig más embert is ir csapás!
— Ugyan mi csapás irte komámat?
— Mi csapás? Ki temetett el másfél esztendő alatt két gyereket? Oszd most meg mán a másik kettő is beteg. Csak a doktor, meg patika mennyit visz el. Ugyan jó lesz, ha nem látok a télen vigrehajtót.
— Hát olyan roszul áll Sándor bátyám? — kérdezte a legény. Hanem már sehogyse látott egyenesen.
— Hát bizony mahónap a bútorra kerül a sor.
— Na ehun e bátyámnak is kilenczven pengő.
Erre megint ittak. Csak Botos Öreg Péter nem ivott.
— Hát Péter bátyám nem iszik? — kérdezte a legény akadozó nyelvel.
— Mir igyam én veled? Ott van Andris bátyád, meg Péter bátyád, ígyál velük, ha közelebb atyádfia!
— Mir vónának közelebb atyámfia, mint Péter bátyám?
— Hájszen nekik adtál pizt!
— Adok én Péter bátyámnak is. Ehun e. kilenczven forint Bálint bátyámnak is.
— Mán meg nekéd nem marad, — mondta Paraj Andras.
— Lesz még ott, a hun e került, — mondta a legény.
Hogy szent lett a békesség, tovább ittak. Öreg éjfel volt, mikor Czaga Bálint feladta a szót:
— Na de menjünk!

— Hova menne még Bálint bátyám?
— Muszály, öcsém. Nem a magam ura vagyok.
— Ideje van! — mondták a többiek is.
Ittak egy utolsót, akkor Pista fogta a foksát, s egy csapással lesepert az asztalról üveget, poharat, gyertyát. Úgy gyújtottak új világot.
— Most csajjál, hé! — kiáltott a legény a csárdás gazdára, mikor az mindent egybe-számolt.
Csalt is. Alig maradt egy-két forintja a legénynek.
Öten háromfelé mentek. Pista magában egyenesen a Szilhátnak. Éjfel után egy borus akác-fának dülve magyarázott kézzel-lábbal a levelek közt átszűrődő holdsugárnak, a kivel egy órával elébb együtt ivott. Nem a pénzét sajnálta. Más járt az eszében.
— Ilyen ember vagyok én! Fene egy ember vagyok! Magam se hittem, hogy ilyen ember vagyok! Úgy kössenek belém! Álltó helyembe húzom én fel a csizmát! Kitelek tülem, a milyen egy ember vagyok!

FIAMNAK.

Bolondulsz fiacskám? Jól van. Igazad van. Megcsapok az élet pazar illata. Mámoros szívvel jársz a nyiló tavaszban, S tündéreként bájol el minden kis baba.

Csicseregsz, madaram, a rügyező ágon, S azt hiszed, az erdő daloltól fakad? Érted ragyog minden szépség a világon, Földön a virágok, az égen a nap?

Hidd, álmodd, fiacskám. Én is így csináltam, S nem bántam, ha közbe tűske szagattott, A bizonytalannak bátran nekivágtam, S bár kissé kopottan, mégis itt vagyok.

Mit én bevégeztem, te most újra kezdéd, Így mérték ezt a sort ránk az Istenek: Nekem a borongást, csüggedést, keservet, Az élet borának aranyát neked.

Most, míg fiatal vagy, lelked is virágozik, A mi tán csak gym-gyom: nekéd rózsaszál; Minden rózsaszál, mely feléd pompázik, Gyermekes örömmel leszakítanál.

Szivedre ölelnéd az egész világot, — Hogy erőd' haladj, nem is gondolod, Pedig többet ér, ha van egy-egy barátod, Ki búban, örömben hí osztályosod.

Óh, szived ne legyen vendégfogadó, Hol Lökdösi, könyökl egy utas a mást; Nem mind igaz ember, ki mosolyog, bókol S győzi lakomádon a bő áldomást.

Szállj, röpökölj, nem bánom, virágról-virágra, Mint nyári derűben dolgos, fürgé méh, De míg szárnyaidat verőfény himbálja, Fordulj édes dallal a nyomor felé.

Hajolj le sziveddel az elhagyatotthoz, Öleld fel az árvát, meg a szenvedőt; Isten is megáldja, ki nekik vigaszt hoz S lecsókol arcukról egy-egy bús redőt.

Ne irigyelj senkit hitvány aranyáért, Munka és vidámság! legyen jelszavad: Boldog, ki híven küzd lelke igazáért, Ez alatt a kettős lobogó alatt.

Zengd az igazságot! s ha lever a kétség, Emeld fel a porból csüggedt homlokod: A becsület útját a szabad szegénység Mécsvilágánál is megtalálhatod.

S a hazát, anyádat, ne silány szavakkal, De erős tettekkel szeresd, én fiam, Járulj oltárhoz tiszta áldozattal, S ha kell, halj meg érte büszkén, boldogan!

Endrédi Sándor.

TEMETÉS A LIPÓTMEZŐN.

Homályos égbolt, véres lombo fák,
Búsán merengő ködös némaság,
Borúlt hegyormok szürke távola:
Néztek a völgyre,
Búcsúzó őznek könnyes fátyola
Terült a földre.

Hegy oldalában sárga, pusztá ház,
Körüle néma fák és néma gyász...
Halálra ítél lelkü betegek
Szabadulása,
Végső kapuja ott a meredek
E néma háza.

Odább, merőben, mint a szikla-vár,
Pusztuló elmék temetője áll.
Kit oda visznek, várja veszte is,
Börtönbe' mül' ki,
Míg lelke után nem hal teste is,
Nem szabadul ki.

Költők, rajongók sokan halnak ott,
Kik dicsőségért lopták a napot!
Kik szálltak, a míg birták szárnyaik,
Aztán elültek;
Kik álmodoztak s roppant álmaik
Nem teljesültek.

A világ elvan, elvan nélkülük...
Ma is temettünk egyet közülök.
Igaz dalos volt, nagyra hivatott,
A sirba lankadt; —
Az ég velünk sírt, költőt siratott,
Mi tán — magunkat.

Imádni szépet, irni róla dalt,
Vonszolni mellé kínos hivatalát,
Míg bele fásul, avagy bele vész
A test, a lélek;
Olesó a hírnév, drága kincs a pénz,
Igába! féreg. —

Tragédiának mindez oly csekély!...
Kaparj magadnak, költő, hogy megéj!
Embervásáron öklödöt mutasd,
Annak van ára!
Vonszold a jármot, lelked' ne kutasd,
Rabszolga pára!

A nép, a melynek kincset adni vélsz,
Félre taszít ma, holnap már lenéz.
A jó bolondon könnyedén kifog
Akárki, bárhol.
Ki nem eviczkel, a ki csak nyafog,
Az úti sárból.

Ma eltettünk, holnap feledünk.
Sírod kövére verset véstünk:
Küzdött a léttel három emberért,
Dalolt egy-egy dalt,
Küzdött, esengett, czélhoz mégsem ért,
Megőrült, meghalt.

(1905. november 2.)

Zempléni Árpád.

AZ ÚJ CSAPATFŐFELÜGYELŐK.

Uexküll-Ghyllenband gróf és Galgóczy Antal.

A közös hadsereg három csapatfőfelügyelői állását betöltötték. Frigyes királyi herceget már régebben csapatfőfelügyelővé neveztek ki és a múlt hetekben új gazdát kapott az elárult másik két csapatfőfelügyelői állás is. Az egyiknek Uexküll-Ghyllenband Sándor gróf lovassági tábornok, a bécsi 2. hadtest parancsnoka, a másiknak Galgóczy Antal tábornok, a przemysli 10. hadtestnek még a tavaszszal felmentett parancsnoka lett a gazdája. Mindkét kinevezés közelebről érdekel bennünket. Az egyik, mert egyszerűen a Lobkowitz herceg nyugalomba vonulásával megüresedett buda-

Galgóczy Antal tábornok.

pesti hadtestparancsnokságnak adott új urat; a másik, mert magyar embert állított a hadsereg legdiszesebb helyeinek egyikére. A király ugyanis Uexküll-Ghyllenband gróft kinevezte egyszerűen a negyedik hadtest parancsnokává.

Érdekesebb ellentétet, mint a minő a két új főfelügyelő között van, ritkán lehet találni. Mind a kettő elérte a legnagyobb katonai rangot, mind a kettő jó katona, derék ember, de származásuk, gondolkozásuk, szokásuk, megjelenésük és viselkedésük teljesen ellenkezik. A gróf ősrégi svéd nemesi család sarja, a kinek ősei a külföld különböző országaiban mindig előkelő udvari méltóságokat viseltek; az egyik főlovászmester volt, a másik főkamrás; az új csapatfőfelügyelő apja, Károly gróf, a ki 1879-ben halt meg, a württembergi királyi főudvarmestere volt. Galgóczy Antal pedig a lehető legdemokratább származású, a mit mindenki elhisz, ha eláruljuk, hogy az apja Seps-Szent-Györgyön néptanító volt. A gróf magas, csontos férfi; Galgóczy középtermetű, inkább tömzsi ember. A gróf igen előkelő megjelenésű, ragyogóan tiszta az egyenruhája; a másiknak megjelenése épenséggel nem tesz kedvező benyomást, a ruhája csak úgy lóg rajta, a szakálla gondozatlan, meglátszik, hogy csöppet sem törődik a külsejével. Az egyiknek beszéde kimért, óvatos, udvarias; a másik nem keresi a szót és sohasem jut eszébe, hogy gondolatát elleplezze. Az egyik mindig lovaskatona volt és mint tizenhétéves éves ifjú kezdett szolgálni; a másik már mint tizenéves gyerek kezdte katonai pályáját a gyalogságnál és mindig is gyalogos maradt. Az egyik a királyi szármagsege is volt, tehát a királyi udvarban élt és része volt több olyan külföldi kiküldetésben, a mely előkelő reprezentációt kíván meg; a másik mindig csak szorosan vett katonai dolgokkal törődött, mindig a csapatokkal volt elfoglalva. Az egyik szigorú, de humánus; a másik igazságos, de vasmarkú.

Két homlokegyenest ellenkező ember jutott tehát két egyforma állásba és mégis semmi kétség az iránt, hogy mindkettő emberül meg fog felelni földadatának.

Uexküll-Ghyllenband Sándor gróf az új budapesti hadtestparancsnok és új csapatfőfelügyelő, a ki tizenhat évvel ezelőtt mint hadosztályparancsnok rövid ideig Budapesten állomásozott, hatvankilenc éves, egy évvel idősebb, mint Galgóczy Antal. Hadtestparancsnoki működését alighanem csak ideiglenesen kell tekintenünk, mert az ő korabeli ember nem tudja sokáig jól betölteni mindkét fontos állást.

Potsdamban született 1836-ban. Katonai szolgálatát tizenhétéves korában kezdte meg a 11. számú dzsidás-ezredben, a hol főhadnagysággal vitte és ebben a rangban Folliot de Crenneville altábornagynak, a király főhadsegédének lett a segédtszije. Részt vett az 1859. évi osztrák-olasz-francia, és már mint százados az 1866. évi osztrák-porosz háborúban. 1869-ben őrnagy és a király szárnysegéde lett. Mint ilyen járt Konstantinápolyban, Szófiában, Jeruzsálemben és ott volt a Suez-csatorna megnyitásánál. 1873-ban alezredes lett a 14. számú dragonyos-ezredben, később ezredes és négy évig ennek az ezrednek parancsnoka. Azután ismét a királyi szárnysegéde lett. 1883-ban vezérőrnagy és az első lovasdandár parancsnoka, 1887-ben altábornagy és a bécsi, majd a lembergi lovashadosztály parancsnoka, 1889-ben a budapesti 32-ik gyaloghadosztály parancsnoka lett. 1890-ben Pétervárra kísérte Ferenc Ferdinánd királyi herceget. 1891-ben a kassai 6. hadtest parancsnoka és a 16. huszárezred tulajdonosa, 1893-ban a krakói 1-ső hadtest, 1894-ben a bécsi 2-ik hadtest parancsnoka és 1895-ben lovassági tábornok lett. Régóta valóságos belső titkos tanácsos, az I. osztályú vaskorona-rend, a Lipót-rend nagykeresztjének és a katonai érdemkereszt tulajdonosa.

Az az egy bizonyos, hogy mint hadtestparancsnok nem egyszer vissza fogja siratni a katonákkal Lobkowitz herceg csöndes parancsnokságát. Mert szereti a kipróbálást, a vállalkozást. A hadtestet, hogy katonai nyelven beszéljünk, keményen a kezében tartja. Bécsben nagy téli hidegben akárhányszor megtette, hogy hadilétszámú gyakorlatot rendelt el. Egy ezredből egy zászlóalj, vagy egy dandárból két zászlóaljat alakított és úgy végeztetett gyakorlatot.

Galgóczy Antal 1837-ben született Seps-Szent-Györgyön, a hol apja tanító volt. Katonai szolgálatát tizenéves korában kezdte meg a nagyváradi 37. számú gyalogezredben, a hol huszonkét éves korában már százados volt. 1866-ban részt vett az olaszországi háborúban. 1871-ben őrnagy, egy évvel később a kassai katonai parancsnokság vezérkari főnöke, 1873-ban alezredes, 1874-ben a briunni katonai parancsnokság vezérkari főnöke, 1876-ban ezredes lett. Részt vett Bosznia okkupációjában és 1881-ben a kassai 34. számú gyalogezred parancsnoka lett. 1882-ben ideiglenesen a 6-ik hegyvidéki, 1886-ban a 15. hadosztály parancsnoka, 1887 elején a vezérkar főnökének helyettese, ugyanaz év végén altábornagy lett. Később a przemysli 10. hadtestparancsnokságot bízták rá és 1895-ben tábornok lett. Galgóczy a vaskorona-rend mindhárom osztályának, a Lipót-rend lovagkeresztjének tulajdonosa. Valóságos belső titkos tanácsos és a trencsényi 71. számú gyalogezred tulajdonosa.

A kiváló katona híreben álló magyar származású tábornok kedvelt embere a királynak nemcsak azért, mert jó katona, hanem külön-külön fogva is. A kilenczvenes években két Galgóczy szolgált a hadseregben: Galgóczy Antal és az elhunyt Galgóczy Tivadar nagy-szebeni hadtestparancsnok. Az utóbbi arról volt nevezetes, hogy mint altábornagy is csak törve beszélt a német nyelvet. A király épen ezért csak *der-die-das Galgóczy*-nak nevezte megkülönböztetésül a másik Galgóczyt, a kit, mert mint említettük, semmit sem ad külsejére, általában *piszkos Galgóczy*-nak hívták.

A két új csapatfőfelügyelő kinevezésével megvan a háború esetére mind a három hadsereg vezére. Háború esetére ugyanis ez idő szerint három hadseregről van szervezeti gondoskodás. Mindenik hadseregben öt hadtest lesz. És pedig egy *német-horvát* hadsereg a bécsi, gráci, innsbrucki, zágrábi és szerajevói hadtestekkel; egy *ceh-lengyel* hadsereg a prágai, jozefstadti, krakói, przemysli és lembergi hadtestekkel; egy *magyar* hadsereg a budapesti, pozsonyi, temesvári, kassai és nagy-szebeni hadtestekkel. Frigyes királyi herceg csapatfőfelügyelővé történt kinevezése után szemléltára ment az okkupált tartományokba, a mi annak a jele, hogy a

Gróf Uexküll-Ghyllenband Sándor, lovassági tábornok.

német-horvát hadsereg vezérévé van kiszemelve; Galgóczy Antal, a ki sokáig Galiciában volt hadtestparancsnok, a cseh-lengyel hadsereg vezére, míg az a körülmény, hogy Uexküll-Ghyllenband Sándor gróft csapatfőfelügyelővé történt kinevezésével együtt a budapesti hadtest élére állítottak, világosan mutatja, hogy a gróf a magyar hadsereg kijelölt vezére.

VÖRÖSMARTY HALÁLÁNAK 50-IK ÉVFORDULÓJA.

Ma ötven éve halt meg a reformkor legnagyobb költője, régi dicsőségünk büvöshangú enekese: Vörösmarty Mihály. Szenteljünk pár pillanatot emlékeztetésnek, vessünk egy futó tekintetet költészetére, melynek nemzeti jelentősége s művészi becsé ma talán tisztábban látszik előttünk, mint valaha. Nemzeti jelentőségét tekintve, nincs magyar költő, ki felülmúlhatná. Nincs magyar költő, ki mélyebben érezte volna azt a küldetését, melyet a gondviselés a maga kiválasztottjaira bíz s ki lelkesebben, nagyobb hatással vett volna részt a nagyratört nemzeti magasztos küzdelmeiben. Politikai életünk legdicsőbb korának, a Széchenyiről elnevezett reformkorunk vezére a költő, kinek munkássága legszorosabb összeköttetésben van kora eszméivel. Nem terjeszkedhetünk ki e helyen költészetének ismertetésére, csak arra a kapcsolatra szeretnénk rámutatni, mely Vörösmarty költői lelke s a magyar néplelek közt nagy irónk egész pályája alatt felmutatható.

Első korszakját Zalán futásával nyerte, melynek főjelentősége nem annyira esztetikai becsében, mint inkább korszerű, nemzeti irányában rejlik. Valóban, Zalán futása oly költemény, mely a maga összhatásában a leg tisztábban fejezi ki a magyar nemzet lelkét, a maga nagy álmaival, nemes törekvéseivel. Sokszor hallottuk már, hogy a magyar költészet Széchenyi föllépéséig csak a múltból táplálkozott. A sivar jelenből a dicső múltba szálltak vissza, annak szemlélésénél kerestek vigasztalást. Széchenyi próféta-ajkán a nemzet lelke szólalt meg, midőn gondolatvilágunkat a télen ábrándozásból a jövőbe ragadta, ez a nemzeti lélek ihlette Vörösmartyt is éposza megírásánál. A múltból meríti tárgyát; nemzeti történelmünk legjelentősebb eseményét, a honfoglalást dolgozza fel s ezzel felébreszt bennünk az őskor iránt érzett tiszteletet kívül azt a kötelességet, hogy az általuk elfoglalt hazát a jövődő számára megtartsuk, megvédelmezzük. Ennek a nemzeti kötelességnek tudata már a XVIII. század végétől kezdve dereng a magyar költők lelkében, mint ezt Csokonai tervezett Árpád-ja s Kisfaludy Regéi mutatják. Ez a homályos tudat a Széchenyi lángelméjében lett határozott világossággá, s a Vörösmarty költői lelkén keresztül terjedt el a nemzet szízeire között. A reformkor fiai új honszerzőknek érzik magukat, kiknek szent hivatásuk az idegenektől csaknem elrabolt hazát újra elfoglalni a magyarság szá-

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEPLOM A LIPÓT-TÉR ÉS NAGYKORONA-UTCA SARKÁTÓL NÉZVE.

mára. Ezt a honfoglalást nem vérrel, nem erőszakkal, de a nemzeti műveltség fegyvereivel kell végrehajtani. E fegyverek egyik leghatalmasabbja, a magyar nyelv, soha sem hallott erővel és bájjal csendül Vörösmarty lantján, hogy ellenállhatatlan varázsszal hódítsa meg a magyar nemzetet. Ime a huszonhárom éves ifjú Vörösmarty mennyire képes nemzete lelkét megértetni, kifejezésre juttatni!

Az ifjúság háborgó napjai múltán a férfi komoly lelkesedésével kíséri nemzete ikereszi szárnyalását, nem felve a jövődőtől, de ohajtva azt, mint legszebb reményei teljesülését, megvalósulását. Mi dolgunk a világon? Küzdeni, erőnk szerint a legnemesbékért! Egy újabb szellem kezd felküzdeni, a haladás, a munka szelleme. Csak rakjuk egymásra hangyszorgalommal nemzeti munkánknek csekély töredékeit; építsük fel egy újabb kor Babelét, melyen keresztül a mennybe tekintve, magas gyönyörnek lángjától hevülünk s meglátjuk az ígért földjének szépségeit. Legyen vége a mult idők sopánkodásának, közönyének, melyben a nemzet csak a jó szerencsét várta, sorsában bízott.

A sors és a magyar ember megszüntek jó barátok lenni s a nemzet ezentúl a maga munkájával, véres veritékével akarja jövőjét megérdemelni. S ne csak a nagy fiaknak érjenek tetek a felébredt, tiszta szenvedélyen, de gyenge és erős, férfi és nő tenni, tűrni egyesüljenek. A nőnek is megvan a maga nagy hivatása: anyára vár egy újabb nemzedék, még pedig hazafiás, magyar anyára. Az élet legfőbb kincsei a nő hatalmában vannak, ki átkot vagy áldást választ magának, a szerint, a mint kötelességét elmulasztja, vagy azt nemesen teljesíti. A hazának szüksége van minden fiára. Hallgassátok az elhagyott anya szivettépő panasztát, ki ne sietne gyermekei közül vigasztalására, ápolására?

A reménynek lelkesítő hangjai közé belevegyül az aggodalom fájó érzése is. Ez az aggodalom talán a mult idők hatása, talán a közeli jövőndő csodálatos előérzete? Hátha nem jön el a jobb kor, melyről a nemzet álmodik? Hátha egy egyszerű halál vet véget küzdelmeinknek? A jövőndő Isten kezében van. A nemzetnek csak egy a kötelessége s ezt szében, tömörebben senki sem fejezi ki Vörösmartynál:

Hazádnak rendületlenül
Légy híve, óh magyar!

Ha ezt teljesítjük, akkor vagy felemeljük a nemzetet s oly magasra tesszük, mint lehet, vagy pedig nemes küzdelemben bukunk el s méltókká leszünk az emberiség könnyeire, sajnálatára. Előttünk egy nemzetnek sorsa áll! Küzdjünk ezért a drága földért, melyen apánk vére folyt, hiszen: a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely. Áldjon, vagy verjen sors keze, itt élünk, halunk kell!

A nemzet teljesítette kötelességét, jól, rosszul, mint lehetett s a sors borongva nézett el a küzdő hon felett. Kitavasodott... A szabadság, testvériség eszméi termékeny talajra lettek a magyar nép lelkében s hullámozó, zöld vetésükkel gazdag aratást ígértek.

„Ódalett az emberek vetése!...”

Vörösmarty megtört szívvél vonult magányába, mintha nemzetét annak a nagyszerű halálnak bekövetkeztétől féltette volna, melynek lehetőségét megálmodá?

1854-ben, kevéssel halála előtt zengi el hatyu-dalát, a Vén cigány-t, mely egyénileg legjellemzőbb, legeredetibb költeménye. S valamint első nagy művében, a Zalán futásában a nemzet lelkét fejezi ki, úgy ez utolsóban, e megrázó rapszódiaiban is a magyarság lelkének

tolmácsa, kifejezője. E költemény megírására az orosz-török háború kitörése adott okot, melytől — mivel Isten sirja reszketett a szent honban — a magyarság egész Európa lángborulását várta. Az anyagi viszonyok az országban türethők voltak; az abszolutizmus ekkor már végrehajtotta a negyvennyolcadiki törvények egy részét, köztük a jobbágyok fölszabadítását. S a költő lelkét, mint nemzetét, mégis a legmélyebb keserűség tölti el. Veszve van minden, úgy érzi, nincsen semmije, ha hiányzik valami: a politikai szabadság, politikai függetlenség. Ezért küzd századok óta a magyar, ezért hozott annyi áldozatot a multban s áldoz fel mindent a jelenben. Vörösmarty teljesen átérzi ezt a nagy igazságot, együtt érez nemzetével s ő, — kinek reményekkel teli ifjú lelkét aggodalom járta át, — most élteinek alkonyán, napja fogytán, testi és lelki szenvedései között, szent lelkesedéstől mámorosan biztatja, bátorítja nemzetét:

Lesz még egyszer ünnep a világon!

Dr. Miklós Elemér.

ÜZLETI ÉLET AZ UTCÁN.

A földesúr ott végződik, a hol már nincsen földje, a boltos ott kezdődik, a hol még nincsen boltja. Mert a boltért bért kell fizetni, ingyen — ha nem háziúr — csak Isten szabad ege alatt lakhatik az ember. A jó Isten ezért nem kér árendát, és az utcán, a mennyiben a bolt vagy a mesterség nem okoz forgalmi akadályt, lehet kereskedni, meg ipart űzni is. A budapesti utca meglehetősen csöndesre van berendezve, a mi hivatalos rendünk nem igen tűri a kiabálást, sok minden irás meg hatósági engedelem is kell hozzá, hogy a szegény, kispénzű merkantilista megalapíthassa az üzletét vagy a műhelyét (az üzlet egy karos kosár, a műhely meg egy — cipőtisztító kefe) az utcasarkon; ezért nálunk az utcai kereskedelem és ipar hangoság, változatosság és lendület dolgában nem is fogható ahhoz, a mi az olasz és a francia városok utcáin zajlik a zaj legsüketitőbb értelmében.

De azért van ilyen utcai kereső-élet Budapesten is. A kereskedelem sokféle ágából leg-erősebb az utcai képviselője a virágkereskedésnek. A virágáros lányok között akad bőven nagykorú, sőt igen nagykorú is, de nem is a boltost nézi, a ki portékát akar venni és nem is az a fő, hogy az legyen viruló, a ki a virágot árulja, hanem az, a mit árul. Az utcán árulják, azaz hogy a piacon, a jó, domós soroksári cipőt is, a mely a mellett, hogy olcsóbb, sok embernek izesebb is a pékényernél. És jó tulajdonsága, hogy — nem muszáj peccenyesszafba mártogatni. A gesztenyesült már ipar is, meg kereskedelem is, mert a rostélyos kemence alul műhely, felül bolt, a jó, édes, porhanyós, meleg sült gesztenye a természet és az ember közös munkájának gyümölcse. Hasonlóképpen a pattogatott kukorica, meg a sült tök, a mi már tisztán utcai csemege és pedig a budapesti utcaé, mert ezt se boltban, se — másutt nem lehet kapni.

Az utca iparos a cipőtisztító, a ki a mások lábujját fényesíti, de arra bizony nem igen telik neki, hogy a magát — megfoltoztassa. Az amerikai modern legendák, a melyeknek a hőse nem Csipkerózsikát menti ki a tuskérvárból, hanem — milliomas lett, legszívesebben ezt a szegény cipőtisztítót kapják a képzelet szárnyára, hogy acélkirályt vagy petroleum-oszárt csináljanak belőle. Minálunk bizony az utca kereskedőiből es iparosiból, a kik ázva-fázva keresik a ritka garast, nem igen lesz virilista. Szegény emberek, a kik vastag nélkülözés közben keresik meg a vékony szelet kenyereket: — néznek jó szívvél szegényekre.

A LIPÓTVÁROSI SZENT ISTVÁN-TEPLOM BELSEJE A FŐKAPUTÓL NÉZVE.

A HÉTROL.

A spanyol király Bécsben. A régi spanyol nagyságnak és dicsőségnek sehol sem maradt fel annyi emléke, — Spanyolország határain kívül, — mint a Habsburgok székvarosában. Az ifjú spanyol király bizonyonyal őszintén beszélt, mikor elmondta bécsi pohárköszöntőjében, hogy zsenge ifjúsága óta mennyire vágyott az osztrák fővárosba. Végig menve a Burg terméim, még a falak is a régi spanyol dicsőségéről beszélhettek neki. Az uralkodó-család tagjainak arcképei spanyol díszruhában lógnak a falakon egészen Mária Terézia idejéig. Nem katonai egyenruha díszíti a férfiakat és magokat az uralkodókat is, hanem a spanyol előkelők ismeretes nemzeti viselete, kis kerék köpeny, fodros inggallér, bő térdnadrag, csattos cipő pirosra festett sarkokkal, s lengő tollal díszített széles

peremű puha kalap. Ezt a ruhát hordta minden uralkodó, ezt hordták Európa többi udvaraiban is, egyszerűen azon az okon, mert a spanyol tartották a világ leghatalmasabb, legelőbbkelő nemzetének. S a mint később XIV. Lajos idejétől kezdve megtették a diplomácia nyelvét a francziát, úgy azt megelőzőleg a spanyol volt az udvarok nyelve is, a nemzetközi érintkezésé is. A régi Habsburgok között voltak olyanok, a kik törve beszéltek a németet (pl. Rudolf vagy Károly), de egy se volt közöttük, a ki ne restellte volna, ha spanyol nyelven nem képes helyesen kifejezni magát. Abban a bécsi Burgban, a hol most a spanyol király legfőbbje a maga környezeté tagjaival beszélhet apá nyelvében, valamikor visszhangoztak a falak Calderon zengetes szölamaitól, s az udvari ünnepélyeken spanyol nyelven mulattatták dámaikat a lovagok. Régi dicsőség hogyan elenyészett! A spanyol

befolyás uralkodott Európa egyik végétől a másikig, sőt körülövezte az egész világot, új, ismeretlen földrészeket hódított meg. A spanyol gályák uralkodtak a világ tengerei fölött. A spanyol hadi taktika volt a leghíresebb, a spanyol kapitány volt a legbátrabb, a spanyol katonák a legrettegettebb, s Közép-Európában alig volt nagyobb háború, melynek sorsát nem a spanyol hadak döntötték el. Spanyolországba özönlött az arany még az Océán túlsó oldaláról is. A spanyol irodalom művei példaképpel szolgáltak a többi nemzeteknek. A spanyol festők, Murillo, Velasquez, Goya és annyi más elérhetlen magasságban tündökölték kortársaik fölött. A spanyol ipar termékei voltak a legfinomabbak, a legkeresettebbek; volt idő, midőn csak keztü-gyár több mint ezerhátszáz dolgozott az ország területén.

És ma Spanyolország a legelhagyottabb és

UTCZAI CZIPÓTISZTÍTÓ.

KENYERES KOFÁK.

ságával, könnyelmű gazdálkodásával, lelkiismeretlenségével fölemésztí a legnagyobb jövedelmet s anyagi romlásba dönti a legdúsabb vagyon birtoklóját is. Bacsó Gergely püspök is így fosztogató had áldozata lesz s mikor meghal, a legnagyobb zavarban maradnak a püspöki javak ügyei. Az éhes rokonság fölött a bünper pallosa is suhog; egyedüli reménységük Bacsó Kanut miniszterben van, a ki a rokonság egyedüli tisztakezei tagja s a kire most rávetik magukat, hogy őt is kiszilyozzák. Kanut nem elég erős, hogy az élődi hadnak ellenálljon s ez kis híján vesztét okozza. A rokonság feje, Bacsó Fülöp ugyanis az ő nevében százezer forint borralvót fogad el egy vállalkozó cégtől valami üzlet elintézésére, s mikor ez nem sikerül, a czég Kengyel Valér, Kanut törvénytelen öcsése s esküdt ellenségével segítségével leleplező hírlapi hadjáratot indít ellene. A veszedelem pillanatában Fülöp menti meg unokacséját: párbajban kapott halálos sebbel, végórájában nyilvánosan megvallja gaszágát s tisztázza Kanutot.

Ez a regény kerete. A kiinduló pont, a Bacsó-atyafiság rajza erőteljes, szatírával, komoly tanulsággal kidomborodó sötét kép a magyar társadalomból s az egyes jelenetek, a katasztrófa, a püspök haláláig drámai hatással s művészi biztonsággal vannak beállítva. Ez a regény leghatásosabb része, az élet színe ömlik el minden lapján, az emberek, a viszonyok minden föléleges részletkezés nélkül, széles vonásokkal s mégis híven vannak oda-veve a papírra.

Ebbe a pompás keretbe van beillesztve Bacsó Kanut szerelmi története. A leány, Bacsó Veron, egy forradalmár szocialistának, a Bacsó-család számkivetőjének leánya, a kinek s atyjának rajza egyes részleteiben élénken emlékezett némely orosz regényírók, főleg Dosztojevskij alakjaira. Veron olyan társalkodónő-féle szerepet játszik Kanut nővére mellett. Szép, nemes, komoly, erőslelkű leány, megtestesül benne az ideál, melyet az író a nőről alkotott magának. Megszeretik egymást az erős lelkek mély szerelmével. Bacsó Fülöp azonban nem találja terveivel összeillőnek ezt a szerelmet, gadag feleséget akar elvételni Kanutnál, Gribi Biás Máté milliommós örmény leányát. Elhitteti Veronnal, hogy Kanut, a ki csakugyan anyagi gondokkal küzd, tönkrement, ha őt veszi el. A büszke leány erre megtagadja szerelmét s Kanut eljegyzi a gazdag örmény leányt. Az eljegyzés éjjelén azonban elfogják Veron atyját s a leány izgatottságában Kanuthoz fordul. A vén szocialista dühösen elutasítja Kanut segítségét. A leány haza nem mehet, Kanut egy primadonna-ismerősük lakására viszi. A primadonna nincs otthon s ez a szerelmesekre végzetes lesz: elborítják őket a szerelem hullámai. A mese e ponton tragikus fordulatot vesz, a kifejezt siettetti a Veronba szintén szerelmes Kengyel Valér gyűlölködése. Mikor Kanut tisztakezűségéről gyanus hírek kezdenek szállingózni, a vén örmény visszaküldi neki a jegygyűrűt. De a szabadság már késő rá nézve: Veron, a kinek lelki életét a primadonna lakásában lefolyt jelenet tökéletesen feldúlta, szakítani akar vele. A haldokló Bacsó Fülöp hozza őket össze s az első gyermek szerzi meg a házaspárnak a végleges lelki összhangot.

A regénynek ebben a második részében meg-bomlik a szerkezet egysége s az író nem annyira a társadalmi rajza, mint a lelki állapotok festésére veti a súlyt. Az érdeklődést azonban ez nem csökkentí, az olvasó izgatott figyelemmel követi Bacsó Kanut küzdelmeit, Veron rettentő lelki vívódását; egész a végkifejletéig alig lankad el a hatás. A regény elolvassása után megmarad a lélekben egy nagyszabású, a napi átlagon magasan felálló mű végleges, egyhamar ki nem vesző benyomása. Két

kötetre terjed a regény, új kiadásában Gergely Imre 30 szép illusztrációja s ugyanannyi fejlezo ékesíti A kiállítás is méltó a regény jelentőségéhez. A kik eddig nem ismerték, meg lesznek lepetve «A püspök atyafisága» szépségeitől.

A «Magyar Regényírók» e sorozatában még egy régi, de annál kedvesebb ismerőst is kap az olvasó: a magyar regényirodalom gyöngyét, Jokai «Új földesúr»-át, Márk Lajos szép rajzaival. Az ötödik kötet pedig Rákosi Viktor legnagyobb s legértelmesebb műve, az «Elnémult harangok», Grünwald Béla rajzaival.

Mindegyik regényhez a vállalat szerkesztője, Mikszáth Kálmán irt bevezetésül az illető íróról jellemrajzot, a maga színes, tömör, egy-két szóval egész embert meglevően módorában. Az egyes írók arcképeit R. Hirsch Nelli rajzolta a kötetek élére.

A «Magyar Regényírók» vállalat, melyet a Franklin-Társulat ad ki, hatvan kötetre van tervezve s az egész gyűjtemény ára 300 korona; bármely könyvkereskedés útján részletfizetésre is meg lehet rendelni. —ln.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Gyulai Pál legújabb munkája. A magyar próza mestere nonsokára betölti 80-ik évét. Ő ma nemcsak évekre, hanem tehetségre, hatásra is a legnagyobb múltú élő magyar író s fíradhatatlan harcossza még a jelennek is szavával, tollával, minden munkájával. A hol irodalmi ügyek kerülnek elintézésre, az Akadémiaiban, a Kisfaludy-Társaságban, a Nemzeti Színház első előadásain, — mindenütt ott látjuk kedves ősz alakját s szava még mindig első tekintély. Irodalmi kérdésekben gyakran halljuk még felszólalását, éles bíráló tolla ma is korhol, biztat, vezet, tanít, a hol ennek szükségét látja. A nyolczvan év nem vette el sem munkakedvét, sem harcziás szellemét. Hogy prózája, a kifejező és mégis egyszerű, színes és mégis nyugodt, komoly magyar próza példaképe, a régi maradt: bebonyított legújabbban is azzal a tanulmányjal, melyet Kemény Zsigmondnak a «Magyar Remekírók» című vállalatban legközelebb megjelent műveihz irt. Kemény Zsigmondhoz a személyes barátság, az eszmék és törekvések közössége fűzte Gyulait s ezt megérezni ma is azon a melegségen, a mely róla szóló tanulmányán végigvonul. Egyike ez Gyulai legjelesebb író arcképeinek; a szeretet, melylyel a tollára vett író iránt viseltetik, nem rontja meg benne az arckép hűségét, ha a jó barát szemével nézi is magát Keményt, műveit a kritikus éles ítélőtehetségével boncolja. Ez a tanulmány teljesebb, mint Gyulainak Kemény Zsigmondról irt emlékbeszéde, egészében véve legkitűnőbb méltatása e nagy regényíróknak és publicistáknak. — A «Magyar Remekírók» most kibocsátott nyolczadik öt kötetes sorozatában Kemény műveinek egy kötetben kívül egy közös kötetben találjuk Zrinyi Miklós és Balassa Bálint műveit, melyeket Széchy Károly rendezett sajtó alá s látott el nagy tájékozottsággal készült s színes stíliben irt bevezetésekkel, Tompa Mihály munkáinak negyedik kötetét Léva József gondozásával, báró Eötvös József költeményeit, színműveit és

gondolatait, melyekhez dr. Voinovich Géza irt magvas előszót s Kisfaludy Sándor regéit, melyeket Heinrich Gusztáv rendezett sajtó alá. Az egyes írók arcképeit R. Hirsch Nelli rajzolta. Az 55 kötetre tervezett teljes gyűjteményből, melyet a Franklin-Társulat ad ki, most már 40 kötet van közközeben, valamennyi egyforma külsővel, díszes kötésben, finom papíron, szép nyomással. A teljes 55 kötetes gyűjtemény ára kétszázhusz korona, mely összeg havi részletekben is törleszthető.

Arany Toldi Szerelmének forrásai. A dr. Dózsi Lajos szerkesztésében megjelent «Magyar irodalomtörténeti értekezések» során látott napvilágot dr. Szinnyei Ferenc értekezése a Toldi Szerelme forrásairól. Nagyon pontosan és részletesen kíséri nyomon a nagy eposz eddig ismert forrásait, melyekre részint Arany jegyzetei s egyéb megjegyzései, részint irodalomtörténeti munkák utalnak, de maga is fölkatartott több kisebb-nagyobb jelentőségű forrást, melyet Arany meséje alkotásánál, az előadás egyes motívumaiban stb. felhasznál. Csak a nyers anyagot adja a szakemberek számára készült értekezés, de úgy is érdekesen világítja meg a nagy mű egyes vonásait. A 44 lapra terjedő füzet ára egy korona.

Az «Olcsó könyvtár» című vállalatban, melyet Gyulai Pál szerkeszt s a Franklin-Társulat ad ki, ép most Vörösmarty halálának ötvenedik évfordulójára jelentek meg a nagy költő összes lírai és vegyes költeményei. A 25 ives kötet ára fűzve 60 fillér, izléses kötésben egy korona. Olcsó ára, csinos kiállítása által bizonyára hathatósan fogja előmozdítani Vörösmarty költészetének minden körben való elterjedését. — Ugyane vállalatban jelent dr. Farkas László két szellemesen irt, általános érdeklődést keltő tanulmánya. Az egyik a nők szerepéről szól az egészségügy szolgálatában, a másik Miss Nightingaléről, a krími háború sebesültjeinek hősiességéről s az angol vörös-kereszt alapítójáról. E füzet ára 20 fillér.

«Apró mesék, példabeszédek» címmel adott ki Thirring Gusztávné egy 58 lapra terjedő könyvecskét az ifjúság számára. Élénk, mulatózó s hasznos tanulságokban bővelkedő kis könyv; kapható Kilián Frigyes könyvkereskedése útján Budapesten.

EGYVELEG.

* Lipót belga király egyéb különczkódésein kívül beismeri, hogy a zenét s a dohányzást ki nem állhatja. Ellenben szenvedélyes kertész, ki egy új, vagy ritka plánta kedvéért a leghosszabb utazást sem sajnálja.

* Az angol vasutak vonalain alkalmazott munkások közül 35 óra lefolyása alatt átlag egy munkás megsebesül.

* Helgoland szigetén csak a 16-ik évöket meghaladottakat bocsátják a színházba.

* Az úgynevezett rizs-papíros, nem rizsszalmából, hanem egy Kínában Koreában és Japánban vadon tenyésző növény leveleiből készül.

* Kétezer kiló papír gyártásához négyezer kiló rongy szükséges.

Budapest egyik látványossága a Dorottya-és Wurm utcák sarkán levő új üzlethelyiség, a melyet az American Shoe-Company Limited (Amerikai cipőgyártó-társaság) megnyitott. Az amerikai cipőgyáraknak a kontinens nagy fővárosaiban nagy üzleteik vannak. Az Amerikai cipő-gyártó-társaság szívesen lát vendégeket és szolgál felvilágosításokkal minden vétel-kötelezettség nélkül.

VIRÁGÁRUSOK.

GESZTENYE-SÜTŐ.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: BERNÁTH ELEMÉR, a debreczeni királyi tábla elnöke, református zsinati képviselő, 60 éves korában. — TORÓK BÉLA, a vajdahunyadi kerület országgyűlési képviselője Budapesten, 34 éves korában. — MEDGYESI JÁNOS városi szagvévő, egyházi tanácsos, városi képviselő-testületi tag 62 éves korában Tordán. — VALÉK LÁSZLÓ önödi gyógyszerész. — METTKÓ KÁROLY nyug. törvényszéki irodagazgató Székesfejervárott 55 éves korában. — PAPP FERENCZ ügyvéd, nyug. káptalani uradalmi ügyész Veszprémben 83 éves korában. — HARCZ LAJOS szegedi tüzoltó főparancsnok, 55 éves korában. — FÜZESABONYI CSÁSZÁN ÁRPÁD, főgimnáziumi tanár Budapesten 48 éves korában. — REINITZ MÁTÉ JÓZSEF hírlapíró, életének 24-ik évében, Budapesten. — ROMSZAUER KÁLMÁN kereskedő Győrben. — KOVÁCS JÓZSEF nyug. uradalmi erdőgondnok, volt 48 as honvédhadnagy Trstenán 78 éves korában. — BAGÓ ALAJOS könyvnyomdatulajdonos Budapesten életének 59-ik esztendőjében. — SZOBOTHA TIVADAR, Szobotha János nagykosztolányi postamester 20 éves fia Budapesten. — SCHWARTZ SIMON, aradi nagykereskedő, Aradon. — BUZSEKÓ JÓZSEF volt községi jegyző Máramarosszigetén. — MORÉ SÁNDOR főgimnáziumi rendes tanár Budapesten. — HUSVÉTI KÁROLY, a zombori takarékpénztár könyvelője Zomborban. — HUBER ELEMÉR, m. kir. posta- és táviratíró, 41 éves korában Budapesten.

Toronyfalvi TORNYA ENDRENNÉ szül. Borosjenői Jeney Ida úrnő 57-ik évében, Fehértemplomban. — Özv. szűgyi TRAPTLER JÁNOSNÉ előbb özv. hámosi Hámosy Edéné szül. lieszkői Lieszkovszky Paula 62-ik évében, Budapesten. — Özv. zilahi SEBESS FERENCZNÉ, szül. zilahi Sebess Terézia, F.-Tót községben 82 éves korában. — VARGYAS KARBOLA taksonyi óvónő Budapesten. — LÁZÁR IRMA fővárosi tanítónő Budapesten. — BASTL JÁNOS cs. és kir. élelmezési tiszt ővegye, szül. Fialkovic Amália meghalt Budapesten 69 éves korában. — DR. SÁRVÁRY GYULÁNÉ, szül. Bernáth Pepsa Debreczenben. —

KÉPTALÁNY.

A 43-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Zsebóra

Foulard selyem
Gazdag mintaválaszték szonnal. Selyemgyár Henneberg Zürrich.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban, Budapesten, IV., Egyetem-utca 4.

Salvator Lithion-forrás
Természetes vasmentes kútvíz hatású
vese-, hólyag-, rheuma- és kővesnyábtalimalkalm.,
vizeleti nehézségeknél, csukorbetegségknél a légző-
és emésztési szerek hurutainál.
Budapesten, főraktár Edeakuty L. urnál.

Csak szavatolt tiszta minőségek!

CACAO Fiume CHOCOLAT.

Jelesebb minden más gyártmánynál.

LEVÉLBÉLYEGEK
15,000 költségtalika
valódi, kifogástalan,
teljes gyűjteményeket
le küldi tiszta
keresletre végtől 50—
70% Semf és egyéb
katalógusok.
A. Welz, Wien E., Adlerg. 8.
Bovászárás. 11136

Férföltönyt
dívatos szabással, gyors-
szövetből készit mérték után
finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SANDOR
szabómester, 11090B
Budapest, Rottenbiller-ú 4B.
1. emelet.
Válakre minták bérmentve

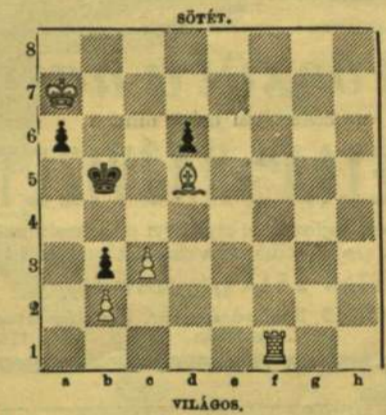
SUNLIGHT SZAPPAN

A ruhát hófehérré váltóztatja. Használja kérem a SUNLIGHT-SZAPPANT, a világ legjobb szappanát.

Mindenütt kapható! Beszerzési források jegyzékével, ingyen mintával együtt, kívánatra a helyi képviselő: **DIAMANT B. N., VI. Király utca 98b szolgál.**

SAKKJÁTEK.

2459. számú feladvány. Ebert W.-től.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2445. sz. feladvány megfejtése Chocholous Gy.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét.
1. Kg4-g5 ... Hg5-b3 : (a) 1. ... c4-b3 : (b)
2. Vf3-h1 ... t. sz. 3. Vf3-d3 ... t. sz.
3. f2-f4 v. V mat. 3. V v. f2-f4 mat.

Világos. b. Sötét.
1. ... Hg5-c6
2. Vf3-e2 + stb.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csongorban: Németh Péter. — Bakony-Szentlászlón: Szabó János. — Fekerten: Kintzig Róbert. — Kecskeméten: Balogh Dénes. — A pesti sakk-kör.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.
Szerkesztőiroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Hogy karcsuvá lehessünk

A nőket, hogy edesességüknek ártalmára volna, ha az ő... PÍLULES APOLLO... melyek tengeri növények alapján vannak előállítva és...

Legújabb LEVELEZŐ és HÁZI TITKÁR

Irta KASSAY ADOLF

A mindennapi életben előforduló mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések, kötelevek, nyugták, végrendeletek, tudósítványok, kérvények stb. mintáival.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. és FIAI) részvénytársaságánál Budapest VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

FOGÁPOLÓ-SZER (Elixír, Por és Paszta) KÉSZÍTIK A BENCÉSEK SOULAC-ban. A. SEGUIN, Bordeaux. JURY-TAG VERSENYEN KIVÜL az 1900-iki párisi világkiállításon.

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Uvegje 2 K. ZOLTÁN BELA gyógyszerárban, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétány-utca 1138

5 frtert szétküld utánvétel mellett az Orsz. Posttörvényhivatal Budapest, Rottenbiller-u. 4B. I. emelet, egy férföltönyre 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna angol gyapjuszövetet.

Világhíra kitüntetett olmita Quargli. Az első olmitai gépezetű szitgyártó, mely 1839. évben alapított szitgyártó vállalatból egy pósta küldeményként bérmentve és utánvétellel 3 K 70 fillért. Nagyobb megrendeléseknél a legelőbb árak. JOSEF MEIXNER, Olmitz Bahnhof, 10821

Szépírás Iskolai és magánhasználatra. Szépírás. Vajda Pál-Idi. Magyar és német szépírás minták ára... 80 fill. Rondírás. Vajda Pál-Idi. Német és magyar szépírás minták ára... 80 fill. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságánál Budapest VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

WACHTL és TÁRSA BUDAPEST IV., Eskü-út 6. sz. (Clotild-palota). Ajánlja dúsán felszerelt raktárát fényképezési készülékek és hozzávalók cikkekben. Az általános elismert kitűnő Wellington papírok és lemezek egyedüli elárúitói. Árjegyzék díjmentesen.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

INDRA TEA A világ legjobb teája. -- Mindenütt kapható Indra Tea Import Company, Triest.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA GÖRÖG ISTVÁN BUDAPEST M. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz. Nagy választék mindenféle üvegekben. Arzali készletek stb. Igaz jutányos árakon.

Kizárólag valódi amerikai FÉRFI-ÉS NŐI CZIPŐK DÚS VÁLASZTÉKBAN Budapest, V., Dorottya-utca 6. Köztudomás, hogy valamennyi cipőgyártmány között a valódi amerikai készítmények a legjobbak és legtartósabbak. Kérjük a n. é. közönség szíves látogatását, hogy eredeti amerikai cipőink kitűnő minőségéről, elegáns formájáról, kényelmes voltáról és tartósságáról meggyőződést szerezzen. Biztosak vagyunk abban, hogy egy kísérlet éppen elegendő lesz arra, hogy állandó vevőnk maradjon. Amerikai Cipő-Részvény-Társaság A bostoni HOOD RUBBER Co. a világ legnagyobb gummi sárczipő gyárának főraktára. Háromféle ár 15 K 20 K 25 K

FEJFAJÁS ELLEN ANTIDOL FÉL PERCZ ALATT HAT. KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN!

Használt és új írógépek részletfizetésre is. Ruhamángorló facsaró, mosógépek kaphatók Würzburger és Társánál Budapest, IV., Ujvilág-u. 19-21.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

Rozsnyay Pepsin bora. Kellemes ízű, kiváló jó hatása szerévtágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen. Étkezés közben véve, megóvja a gyomortelhetéstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill. Egy postacsomag 6 üveggel 19 kor. 32 fill. franko küldve. Kapható: Török József gyógyszerárban Budapest, valamint a készítőnél: 10888 ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárban, ARAD, Szabadság-tér.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és legbiztosabb MARGIT-CREME, mely vegytiszt, sem higányt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű arzenikus pár nap alatt eltávolítja a szőrt, a foltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himbhe-lyeket és az arcot hófehérre, simává és üdűvé varázsolja. Ára egy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor. Margit hölgyor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahapsis) 1 korona, Margit arcvíz 1 korona. Hamisítványok bíróság üldöztetnek. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: Földes Kelemen Gyógysz. Arad. Budapesti fiáktár: Török József Gyógysz. Király-u. 12 és Andrásy-út 29. Kapható minden gyógyszerárban.

MÁLNÁSI SICULIA artézia gyógyforrás bicarbónatokban és konyhasóban a kontinens legnagyobb természetes alkális sós savanyú viz. Sikká rétegen átfurrt artézia forrás. Píraltan átvizsgálva és nyitva. 11679 A gyomorégést azonnal megszünteti. Korányi, Kéty, Rigler, Vámosy, Hirschler, Irsal, Onodi, Tausk, Polatsek budapesti egyetemi tanárok és specialiták gége-, légző-, tüdő-, gyomor-, bél-, vese-, máj- és hólyag-bántalmaknál a málnási „SICULIA“ gyógyforrás természetes alkális sós savanyúvizet minden eddig ismert savanyúviznél jobbnak minősítették. — Készítő: Tulladomus „SICULIA“ Z. t. Málnás-fürdő (Háromszék m. j., Főraktár Budapest) LUX MIHÁLY drogéria-üzlete IV., Múzeum-körút 7. Telefon 672. Azonkívül kapható minden gyógyszerárban drogéria- és fűszerkereskedésben és vidéken minden nagyobb városban. Tessék a „Siculia“ névre figyelni.

ALASSA féle valódi angol ugorkatej gyors és bámulatos hatású szépítő-szer. Semmi ártalmas anyagot nem tartalmaz 2-3-szori bekenés után tisztá fiatal arcunk lesz, szűkebb, majfolttárcok elmulnak és szépségüket megtarthatják, apudhatják, növelhetik. Egy üveg ára 2 K. Ugorka-Creme 2 kor. F. az utolsó hely: Balassa Kornél gyógyszerár, Budapest-Erzsébetfalva.

Vértess-féle Sósorszesz Minden háznál szükséges. Finom kidolgozású, valódi 14 karátos arany uri es női lánczok a legnagyobb választékban, a legjutányosabban. Magyarhon első és legnagyobb óra-, ékszer- és látszerészeti üzletében SCHÖN WALD IMRE magyar órásmester, ékszergyáros és látszerművesnél, PÉCSETT 122. 11032 Valóli 14 kar. finom aranyláncz 15 gr. súlyban frt 18.— 20 „ 23.50 25 „ 29.— 30 „ 35.— 35 „ 40.— Tiszta arany súly — minden köves lógó nélkül mérve — küldetik. Nagy képes árjegyzék ingyen.

Amputáltak! A Keleti-féle műlábak és műkezek a legjobbak és legtekélyesebbek! A csont megsebesülése ki van zárva! Elegáns és könnyű járás! Több évi jótállás!!! 10956 Keleti J. orthopaediai műintézete jótállás és legelőcsőbb gyári árak mellett készít: Műlábakat és műkezeket a legtekélyesebb techn. kivitelben. Ferdenőttek részese műfűzőket, egyenestartókat, járó és támjépeket stb. a chirurgia legmodernebb elvei szerint. Kévesbé vagyonosak nagy árendésményben részeseúnek Betegtoló kocsik rokkantak és lábbadozók számára gyári árak mellett, nagy választékban! Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld KELETI J. orvosi műszergyár Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17. szám,

DAVID KAROLY ÉS FIA DOBOZ, PAPIRÁRU ÉS SZAB. FÉMKAPOCS GYÁRA Budapest, I., Mészáros-utca 58. szám Gyárt Papirtányért, bomboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, legmenseen elszárható, összehajtható dobozokat, pólyák, kötőgyapot, stb. csomagolására. Hintódobozok, valamint húzott lemez-csövek tetszés szerinti nagyságban. Teas-dobozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Gőzerőre berendezve. 300 munkás. Napi guártás 150,000 doboz. 11312

UNDERWOOD-IRÓGÉP. Látható irás. — Az amerikai mechanika remekműve. Önműködő tabulator. — Kétévi szavatosság. — Elsőrangú referenciák. Vezérképviselő GERE BEN BÉLA Vezérképviselő Budapest, IV. ker., Kristóf-tér 2. szám. ALAPITVA 1900. ÉVÉN. TELEFON 38-31 HÍVÓ-SZÁM.

Használat előtt — és után.
Má-Hilla

(törv. védre) egy csatlakozó, első autoritásoktól megvizsgált és melegen ajánlott kozmetikum, mely csodás hatásával elűntet porókat és arczránézket és helyrehozza a nem szép arczformákat és arczvonásokat. Minden Má-Hilla-val kezelt arcz már a 3—4 napon jóval megifjodik. Az arczbőr üdése, bársonypuhává, rózsássá és vakúban fehérré válik. Szeplőt, borotkát, pörpöcséket, májfoltokat, vörös orrt s minden egyéb arcz-tisztatlanságot meglepő gyorsan tüntet el a nélkül, hogy a legkisebb nyomot is visszahagyja. Má-Hilla ára K 3-85.

Eredménytelen esetben a pénzt visszaadom. — Pontos használati utasítás hozzá adatik. Diszkrét küldés a pénz előzetes megküldése, avagy utánvét mellett az európai raktraktól:
LEO LATEINER,
Wien, I/78, Wollzeile 31.

Budapestben kapható **Török József** gyógyszertárban Király-u. 12. és Andrássy-út 20. — és Mittelbach S. gyógyszer. Zágrábmegye Duga uice 3. 11139

11148

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tisztá és ment káros alkatrészeketől.
Jótállás: 25,000 koronát fizet a Schicht György cég Aussenban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a «Schicht» névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan.)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot. A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a «Szarvas» v. «Kulcs» védjeggyel legyen ellátva.

VASÁRNAPI UJSÁG

48. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, NOVEMBER 26.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona. A «Világkrónika»-val negyedévenként 80 fillérrel több. Kalföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

HAKON NORVÉG KIRÁLY.

EZERKILENCZSÁZÓT november huszonötödike minden időkre nevezetes dátuma lesz Norvégország történetében. Mert ezen a szombati napon zászlós gőzösök és virágos bárkák százai között befutó büszke hadihajó hátán új király érkezék a fjordok országába, hogy népének fejedelme legyen. Nem egy hódító király egy leigázott országba, hanem egy szabadon választott király egy szabadabb lett országba. Olyan, a ki nem a maga keze erejével ragadott magához egy koronát, hanem a kinek a nemzet keze teszi ezt a fejére és fejedelmi pallosnak a maga vezéri kardját nyújtja neki, hogy erejével nem rajta, hanem érte uralkodjék. Boldog király, a ki olyan trónra lép, a mely-

nek lépesőjére egyetlen kiontott vércsöpp se hullt és a kinek úgy teszik a koronát fejére, hogy körülötte egy függetlenné lett nemzet fölédet szabadságának győzelmi dala zeng. Boldog király és boldog nemzet, a kinek ilyen sors jutott.

Hakon király, az új norvég uralkodó nem az első fejedelmi sarja a dán dinasztának, a ki Norvégország trónusán ült. De az első a dán házból, a ki a független Norvégia királya és mint csak ez ország királya arra hivatott, hogy megalapítója legyen az új norvég uralkodó-családnak.

A dinasztikus kapcsolat Dánia és Norvégia között megvolt csaknem négyszáz esztendőn át, a tizennegyedik század derekától egész 1814-ig. De ez hódítási kapcsolat volt. A dán

dinasztia az erő jogával uralkodott az övével testvér, gyöngébb skandináv nép országán. Ettől a dinasztától 1814-ben Keresztély király uralkodása idején haddal és fortélylyal vette el Norvégiát a másik testvérmemzet, a svédek uralkodóháza. Bernadotte Károly János, akkor Svédország trónörököse, a dán Keresztélyt megszalasztotta és Norvégiát az önálló és független állami élet ígéréstével kötötte Svédországgal perszonál-unióba.

Öt királyt adott a svéd Bernadotte-ház Norvégiának, azaz hogy öt fél-királyt, mert hiszen a király felig Svédország volt. És pedig — ez volt épen a baj — a nagyobb porozia a király gondosságából, jóakaratóból, a nemzettel való törődéséből mindig a svédeknek jutott. A lelkük is odahúzta őket, — a nagyobb civilizáltat is

MAUD NORVÉG KIRÁLYNÉ.

VII. HAKON NORVÉG KIRÁLY.

!! UJDONSÁG !!

Oriási megtakarítás!

Minden háziasszony egy kísérlet után állandóan használja a

„PACIFIC“ szárasztós-lisztkészítményt.

Tyuktojás felhasználásával gyártja:

Strobenz Testvérek gyár részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői-út 89.

A „PACIFIC“ tojásliszt teljesen tisztá; sült és főtt tészták, úgyszintén cukrászsütemények és fagyaltok készítésénél kitünően használható és teljesen pótolja a sütésnél és főzésnél a tojás sárgáját. Négyeszer olcsóbb, mint a tojás, nem romlik és ennélfogva mindig készletben tartható minden háztartásban.

A következő csomagolásokban van forgalomban a Pacific:

100 gramm ára 2 kor. 40 fillér (160 tojás sárgáját helyettesíti).
50 gramm ára 1 kor. 20 fillér (80 tojás sárgáját helyettesíti).
25 gramm ára — kor. 60 fillér (40 tojás sárgáját helyettesíti).
4 gramm ára levélben 10 fillér (6 tojás sárgáját helyettesíti).

Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegéizletben és drogeriában.

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL

erősítőszert gyöngéledők, vérszegénység és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852

Külföldi. Több mint 3500 orvosi vélemény.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban álliteres üvegekben a K 2.60, egész literes üvegekben a K 4.80.

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG.

Istenem, — így sóhajta ezer meg ezer ember, — mit adnék, ha elháríthatnám az emésztési zavaroktól megszabadulhatnám. Lám, nem is kell annyit sídógni. Tegyen minden hölgy és férfi csak egy kísérletet Mandor soványító és tisztító porral, biztos az eredmény; azt tekintélyes orvosi és vegytudományi bizonyítványokkal kimutattam. — Ne mulassza senki el, erről meggyőződni; hozza meg a Mandor port, ha be nem vált, a pénzt duplán visszaadom. Csekedly 2 kor. 80 fill. Mandor dózis, orvosi tisztítás és bizonyítványok mellékelve. Utánvétellel a pénz be küldése mellett; portomentesen diszkrétan küldi Mme Mandl Ida, Budapest, Károly-körút 2/V. sz. Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz. 11225

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

Francia szabadalom. A szépség titka, ideális állattal felülettel tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde színt ad. 1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Szesz-lámpák, Légszesz- és vilamos csillárok, Petroleum-főző- és fűtőkályhák, Petroleumlámpák

Szalon-Petroleum
Csász. és kir. szabad. gyár világítási eszközökről.

BRÜNNER TESTVÉREK
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

1.50 frt. 2 frt. Roskopf-órak plombával.

Nikkel vagy acél Roskopf-rendszeri — frt 1.50
Roscopf-strapaz-óra plombával — frt 2.—
Duplafedelű — frt 3.40
Arany-dobos (aranyhoz hasonló) — frt 3.50
Val ezüst egyfed. frt 3.—
Duplafedelű — frt 4.—
3 erős fedéllel — frt 5.—
Eredeti svajcst-Roscopf (nem rendszer) frt 3.50
Féni órák a szász Mária, magyar korona, szántó földmives vagy 16 dombornívá képével 10 krral drágábbak.

Kakuk-óra frt 2.50

Zenélő ingaóra
71 cm. magas, ömögatól a lezserbb dalok, kerengőket és indulókat játsza — frt 6.—
Zene nélkül — frt 4.—
Ólomúvel — frt 4.50
Toronyóránál frt 5.—
Ébresztő-órak nikkelből — frt 1.—
Dupla karanggal frt 2.—
Zenélő művel — frt 4.25
Kakuk-órak — frt 3.40
Kerek konyhaórák frt 2.—

Ébresztő-óra 1 frt. éjjelvilágító frt 1-58 Dupla karanggal 2.—

Valódi ezüst 3. frt. Remontoir-óra cs. és kir. fémjelzéssel urak, hölgyek és anak részere.

Egyfedélű — frt 3.—
Duplafedelű — frt 4.—
Aranyszegélyű — frt 5.—
Három erős fedél. frt 6.—
Ezüst páncéllánc frt—90
14 kar. arany 8 fütől felj.
14 kar. aranyláncok 10 fütől felj.
14 kar. arany fülbevaló
1 frt 20 krtól feljebb,
14 karátos aranygyűrűk
kővel 1 frt 80 krtól felj.

„A nagy óragyárhoz“ cég MAX BÖHNEL, órák, Wien, IV., Margarethenstrasse 38. szám. A cs. kir. államhivatalnokok szállítja. — Alapítva 1810. — Kérjen nagy árjegyzéket ezer kóppal ingyen és bérmentve.